A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2016. április 27.*

„Szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések — Közbeszerzési eljárás — Szoftverfejlesztés és karbantartási szolgáltatások — Valamely ajánlattevő ajánlatának elutasítása — Az ajánlattevőnek a rangsorolási eljárásban való besorolása — Kizáró okok — Összeférhetetlenség — Egyenlő bánásmód — Gondossági kötelezettség — Odaítélési szempontok — Nyilvánvaló értékelési hiba — Indokolási kötelezettség — Szerződésen kívüli felelősség — Esély elvesztése”

A T-556/11. sz. ügyben,

a **European Dynamics Luxemburg SA** (székhelye: Ettelbrück [Luxemburg]),

a **European Dynamics Belgium SA** (székhelye: Brüsszel [Belgium]),

az **Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE** (székhelye: Athén [Görögország])

(képviselik őket kezdetben: N. Korogiannakis, M. Dermitzakis és N. Theologou, később: I. Ampazis, végül: M. Sfyri ügyvédek)

felpereseknek

az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO) (képviselik kezdetben: N. Bambara és M. Paolacci, később: N. Bambara meghatalmazotti minőségben, segítőik: P. Wytinck és B. Hoorelbeke ügyvédek)

alperes ellen

egyrészt az EUIPO által a „Szoftverfejlesztés és karbantartási szolgáltatások” című AO/029/10 közbeszerzési eljárás keretében hozott és a 2011. augusztus 11-i levélben közölt, a European Dynamics Luxembourg által benyújtott ajánlatot elutasító határozat, valamint az EUIPO által ugyanezen eljárásban hozott többi kapcsolódó határozat, többek között a szerződés más ajánlattevőknek való odaítéléséről szóló határozatok megsemmisítése iránt benyújtott kérelme, másrészt kártérítés iránt benyújtott kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (negyedik tanács),

tagjai: M. Prek elnök, I. Labucka és V. Kreuschitz (előadó) bírák,

hivatalvezető: L. Grzegorczyk tanácsos,

tekintettel az eljárás írásbeli szakaszára és a 2015. július 10-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: angol.

meghozta a következő

Ítéletet[1]

A jogvita előzményei

1 A felperesek, a European Dynamics Luxembourg SA, a European Dynamics Belgium SA és az Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE, az információs és kommunikációs technológia ágazatában végzik tevékenységüket, és rendszeresen ajánlatokat tesznek az Európai Unió különböző intézményei és hivatalai, köztük az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO) által meghirdetett közbeszerzési eljárásokban.

2 Az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* kiegészítésében 2011. január 15-én megjelent hirdetményben (HL 2011/S 10–013995) az EUIPO közzétette a „Szoftverfejlesztés és karbantartási szolgáltatások” című AO/029/10 ajánlati felhívást. Az odaítélendő szerződés tárgya informatikai szolgáltatások nyújtása volt az EUIPO számára, úgymint információs rendszerek prototípus-építése, elemzése, tervezése, grafikája, fejlesztése, tesztelése és telepítése, valamint a műszaki dokumentáció rendelkezésre bocsátása, a felhasználók képzése és e rendszerek karbantartása.

3 A közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény II.1.4 pontja értelmében a szerződés maximum hét évre szóló, három különböző informatikai szolgáltatóval megkötendő keretszerződések odaítélésére vonatkozott. E tekintetben a hirdetménynek az ajánlattételhez szükséges dokumentáció (az ajánlattevői útmutató I. melléklete) 14.3 pontjával összefüggésben értelmezett e pontja rögzítette, hogy a keretszerződéseket külön-külön kell megkötni, mégpedig az úgynevezett „rangsorolási” eljárás szerint egy kezdeti hároméves időszakra, és azok évente hallgatólagosan megújíthatók voltak egy legfeljebb négyéves időtartamra. E mechanizmus azt jelentette, hogy amennyiben az első helyre rangsorolt ajánlattevő nem képes a kért szolgáltatások nyújtására, az EUIPO a második helyre rangsorolt ajánlattevőhöz fordul, és így tovább (lásd az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 14.2 pontját).

4 A hirdetmény IV.2.1 pontja szerint a szerződést a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat, vagyis a legjobb ár/minőség arányt jelentő ajánlat alapján kellett odaítélni.

[omissis]

12 2011. augusztus 11-i levelében (a továbbiakban: vitatott levél) az EUIPO tájékoztatta az elsőrendű felperest az AO/029/10 közbeszerzési eljárás eredményéről, és közölte vele, hogy nem fogadta el az ajánlatát, mivel nem ez bizonyult a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatnak (a továbbiakban: ajánlatot elutasító határozat). E levél tartalmazott továbbá egy összehasonlító táblázatot, amely feltüntette az ezen ajánlatra adott pontszámot, azaz 84,72 pontot, valamint a három legmagasabb pontszámot kapott ajánlattevő által benyújtott ajánlatra adott pontszámokat, azaz az „Informática El Corte Ingles – Altia” által kapott 90,58 pontot, az „Everis-Unisys-Fujitsu” által kapott 90,19 pontot és a „Drasis-konzorcium” által kapott 85,65 pontot.

[omissis]

14 2011. augusztus 26-i levelében az EUIPO megküldte az elsőrendű felperesnek a bírálóbizottsági jelentés kivonatát, amely tartalmazta az általa benyújtott ajánlat három szempont szerinti minőségi értékelését, nevezetesen a szoftverkarbantartási szolgáltatások minősége, a kereskedelmi projekt és az ügyfélszolgálati szolgáltatások minősége szempontjából. Ezenkívül közölte vele egyrészt a nyertes ajánlattevők nevét, akik a következők voltak: az Informática El Corte Ingles, SA – Altia

1 — A jelen ítéletnek csak azok a pontjai kerülnek ismertetésre, amelyek közzétételét a Törvényszék hasznosnak tartja.

Consultores, SA Temporary Association (a továbbiakban: IECI), amely az első helyet foglalta el, az Everis SLU, az Unisys és a Fujitsu Technology Solutions (a továbbiakban: Unisys-konzorcium vagy Unisys), amely a második helyet foglalta el, valamint a Drasis-konzorcium (a Siemens IT Solutions and Services SA [a továbbiakban: Siemens SA], a Siemens IT Solutions and Services SL [a továbbiakban: Siemens SL], az Intrasoft International SA és az Indra Sistemas SA, a továbbiakban: Drasis-konzorcium vagy Drasis), amely a harmadik helyet foglalta el, másrészt megküldött számára két táblázatot, amely az említett nyertes ajánlattevők és az elsőrendű felperes műszaki és pénzügyi ajánlataira adott pontszámokat tartalmazta.

A műszaki ajánlatok összehasonlító értékelését tartalmazó táblázat:

Minőségi szempontok	IECI[...]	[Unisys]	Dras[i]s	European Dynamics
1. minőségi szempont	46,81	45,51	51,74	58,21
2. minőségi szempont	15,00	15,00	15,50	18,00
3. minőségi szempont	10,15	10,15	10,81	11,69
Összesen	71,96	70,66	78,05	87,90
100-ból összesen:	81,86	80,38	88,78	100,00

Az ajánlatoknak a gazdaságilag előnyös jellegükre tekintettel való összehasonlító értékelését tartalmazó táblázat:

	IECI[...]	[Unisys]	Dras[i]s	European Dynamics
Minőségi szempontok (50%)	81,86	80,38	88,78	100,00
Pénzügyi értékelés (50%)	99,30	100,00	82,51	69,44
Teljes pontszám	90,58	90,19	85,65	84,72

18 Az EUIPO az elsőrendű felperesnek címzett 2011. szeptember 15-i levelében a vitatott levélben és a 2011. augusztus 26-i levélben szereplő indokolásra hivatkozott, amelyet elégségesnek vélt. Mindazonáltal kijelentette, hogy kész további részletekkel szolgálni a pénzügyi szempontokat illetően, és megküldte a következő összehasonlító táblázatot:

	1. szempont (70)	2. szempont (30)	Teljes pontszám (100)	Pénzügyi pontok
IECI[...]	65,77	19,69	85,45	99,30
[Unisys]	70,00	16,06	86,06	100,00
Drasis[...]	53,47	17,54	71,01	82,52
European Dynamics	29,75	30,00	59,75	69,44

Az eljárás és a felek kérelmei

21 A felperesek a Törvényszék Hivatalához 2011. október 21-én benyújtott keresetlevelükben terjesztették elő a jelen keresetet.

22 A Törvényszék Hivatalához 2012. január 31-én benyújtott külön beadványában az EUIPO a Törvényszék 1991. május 2-i eljárási szabályzatának 114. cikke szerinti elfogadhatatlansági kifogást emelt, és kérte, hogy a Törvényszék a megsemmisítés iránti és a kártérítés iránti kérelmet mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant utasítsa el, és a felpereseket kötelezze a költségek viselésére. A 2012. április 26-án benyújtott észrevételeikben a felperesek e kifogás elutasítását kérték.

23 A 2013. szeptember 12-i European Dynamics Luxembourg és társai kontra OHIM végzésben (T-556/11, EBHT, EU:T:2013:514) a Törvényszék az elfogadhatatlansági kifogást elutasította, és a költségekről jelenleg nem határozott. Mivel az EUIPO e végzéssel szemben nem kívánt fellebbezést benyújtani, a végzés jogerőssé vált.

24 Mivel módosult a Törvényszék tanácsainak összetétele, az előadó bírót a negyedik tanácsba osztották be, következésképpen a jelen ügyet e tanács elé utalták.

25 Az előadó bíró javaslatára a Törvényszék (negyedik tanács) az eljárás szóbeli szakaszának megnyitásáról határozott.

[omissis]

28 A Törvényszék a 2015. július 10-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előadásait és a Törvényszék által feltett szóbeli kérdésekre adott válaszaikat.

29 A tárgyaláson a felperesek elálltak kártérítési kérelmeiktől, kivéve az esély elvesztése miatt elszenvedett kár megtérítése iránti kérelmet, amit a tárgyalási jegyzőkönyv rögzített.

30 A felperesek azt kérik, hogy a Törvényszék:

– semmisítse meg az EUIPO ajánlatot elutasító határozatát és valamennyi más kapcsolódó határozatát, ideértve azokat is, amelyek a szóban forgó szerződést a rangsorolási eljárásban első, második és harmadik helyre rangsorolt ajánlattevőknek ítélik oda (a továbbiakban együtt: megtámadott határozatok);

– kötelezze az EUIPO-t a felpereseket az esélyvesztés miatt ért kár megtérítésére 6 750 000 euró összegben;

– az EUIPO-t kötelezze a költségek viselésére.

31 Az EUIPO azt kéri, hogy a Törvényszék:

– utasítsa el a keresetet mint megalapozatlant;

– a felpereseket kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

1. *A megsemmisítés iránti kérelmekről*

A jogalapok összefoglalása

32 Megsemmisítés iránti kérelmeik alátámasztására a felperesek három jogalapot hoznak fel.

33 Az első jogalap a 2006. december 13-i 1995/2006/EK, Euratom tanácsi rendelettel (HL L 390., 1. o.; helyesbítés: HL L 48., 88. o.) módosított, az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 248., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 74. o.; helyesbítés: HL L 99., 18. o.; a továbbiakban: általános költségvetési rendelet) 100. cikkének (2) bekezdése szerinti indokolási kötelezettség megsértésén alapul, mivel az EUIPO elégtelen információt és magyarázatot szolgáltatott ahhoz, hogy a felperesek megérthessék azon érvelést, amely alapján az ajánlatkérő meghozta az ajánlatot elutasító határozatot.

34 A második jogalap több nyilvánvaló értékelési hibán alapul, amelyek többek között új vagy ismeretlen, az ajánlattételhez szükséges dokumentációban foglaltakkal ellentétes és a közbeszerzési eljárásban nem kellően tisztázott odaítélési szempontok alkalmazására (első rész), versenytorzulásokhoz vezető, hibás pénzügyi értékelési módszer alkalmazására (második rész), illetve e módszernek a nyertes ajánlattevők általi manipulálására (harmadik rész), valamint a szerződés tárgyának módosítására (negyedik rész) vonatkoznak.

35 A harmadik jogalap – különösen az összeférhetetlen nyertes ajánlattevők kizárásának elmulasztása miatt – az egyenlő bánásmód elvének megsértésén, az általános költségvetési rendelet 93. cikke (1) bekezdésének, továbbá 94. és 96. cikkének megsértésén, az általános költségvetési rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2002. december 23-i 2342/2002/EK, Euratom bizottsági rendelet (HL L 357., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 145. o.; helyesbítés: HL L 345., 35. o.; a továbbiakban: részletes végrehajtási szabályok) 133a. és 134b. cikkének megsértésén, valamint a „megfelelő ügyintézés” elvének megsértésén alapul.

36 Miután az EUIPO válaszolt a Törvényszék által hozott pervezető és bizonyításfelvételi intézkedésekre (lásd a fenti 26. és 27. pontot), a felperesek új, arra alapított jogalapot hoztak fel, hogy az EUIPO megsértette az ajánlattételhez szükséges dokumentációt, mivel elfogadta az IECI pénzügyi ajánlatát, miközben az egy variánst és egy ártartományt tartalmazott.

37 A Törvényszék szerint célszerű először is a három részből álló harmadik jogalapot, majd a fenti 36. pontban említett új jogalappal együtt a második jogalapot, végül pedig az első jogalapot megvizsgálni.

Az egyenlő bánásmód elvének, az általános költségvetési rendelet 93. cikke (1) bekezdésének, továbbá 94. és 96. cikkének, a részletes végrehajtási szabályok 133a. és 134b. cikkének, valamint a „megfelelő ügyintézés” elvének megsértésére alapított, harmadik jogalapról

A Drasis-konzorciumot érintő összeférhetetlenség fennállására alapított, első részről

38 Az első rész keretében a felperesek lényegében azzal érvelnek, hogy a rangsorolási eljárásban harmadik nyertes ajánlattevő, azaz a Drasis-konzorcium részét képezte az a társaság, amely kidolgozta az ajánlattételhez szükséges dokumentációt, és ennélfogva az általános költségvetési rendelet 94. cikkének a) pontja és az ítélkezési gyakorlat értelmében vett összeférhetetlenség állt fenn, mivel az ítélkezési gyakorlat szerint különösen az adott közbeszerzésre vonatkozó előkészítő munkákban részt vevő személy előnyösebb helyzetbe kerülhet ajánlatának megtétele szempontjából azon releváns információk alapján, amelyekhez az említett munkák elvégzésekor jutott. Ezenkívül e személy akár önkéntelenül is oly módon befolyásolhatja az említett közbeszerzés feltételeit, hogy a többi ajánlattevővel szemben megerősödik a versenyhelyzete. A harmadik nyertes ajánlattevő helyzetét jellemző súlyos összeférhetetlenség tehát elegendő lett volna ahhoz, hogy a közbeszerzési eljárásból kizárják annak ajánlatát.

39 A felperesek kifejtik, hogy az EUIPO, mivel megtagadta velük szemben a nyertes ajánlattevők konzorciumainak részét képező partnerek, illetve alvállalkozók nevének közlését, nem csupán az indokolási kötelezettségét sértette meg, hanem azt is megpróbálta elkerülni, hogy fény derüljön egy, a közbeszerzési eljárást érvénytelenné tevő súlyos szabálytalanságra. Ezenkívül az EUIPO nem vizsgálta meg megfelelően a felperesek által e tekintetben felhozott kifogásokat, miközben számos objektív és egybehangzó tény miatt különös figyelmet kellett volna tanúsítania. Az EUIPO, mivel nem vizsgálta meg az EUIPO és az ajánlattételhez szükséges dokumentációt kidolgozó társaság közötti esetleges összejátszást, egyáltalán nem rendelkezett olyan bizonyítékkal, amely kellő bizonyossággal lehetővé tette volna számára annak kizárását, hogy e társaság megpróbálhatta befolyásolni a közbeszerzési eljárást. Az EUIPO-nak ki kellett volna szabnia az általános költségvetési rendelet 96. cikkében, valamint a részletes végrehajtási szabályok 133a. és 134b. cikkében előírt szankciókat is. Még ha feltételezzük is, hogy a bírálóbizottság az ajánlatok értékelésekor nem tudott az összeférhetetlenségről, amiről a jelen ügyben nem volt szó, a felperesek a szerződés aláírását megelőzően tájékoztatták erről az EUIPO-t. A harmadik nyertes ajánlattevőt illetően a felperesek vitatják azt, hogy az EUIPO megvizsgálta az érintett jogi személyek helyzetét, és arra a megállapítsa jutott, hogy semmilyen összeférhetetlenségről nem lehet szó, mivel kizárólag e jogi személyek egyikének nyilatkozata nem elegendő az ajánlattételhez szükséges dokumentáció és az általános költségvetési rendelet megsértésének kizárásához.

40 Az EUIPO ezzel szemben azzal érvel, hogy az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontja megfelel az ítélkezési gyakorlatnak, amely szerint egyrészt összeférhetetlenségről lehet szó, ha az ajánlattevő részt vett az ajánlati felhívás kidolgozásában, és másrészt ilyen esetben az említett ajánlattevő számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy magyarázatokkal szolgáljon azzal kapcsolatban, hogy e lehetséges összeférhetetlenség az adott ügy konkrét körülményei között miért nem járt számára jogtalan versenyelőnnyel. Mindenesetre az összeférhetetlenségnek ténylegesnek és nem hipotetikusnak kell lennie, és a bekövetkezése kockázatának fennállását az ajánlattevő ajánlatának

és helyzetének konkrét vizsgálata alapján kell megállapítani. Az azzal kapcsolatos esetleges összeférhetetlenség, hogy valamely alvállalkozó részt vett az ajánlattételhez szükséges dokumentáció kidolgozásában, nem elegendő ezen ajánlattevő kizárásához. A jelen ügyben az EUIPO figyelembe vette a hivatkozott összeférhetetlenséget. Miután megállapította, hogy a PricewaterhouseCoopers (PWC) Spain a Drasis-konzorcium egyik alvállalkozója, azonnal magyarázatot kért a konzorciumtól. Először is e kérésre válaszolva a Drasis kifejtette, hogy kizárólag a PWC UK és a PWC Belgium vett részt az ajánlattételhez szükséges dokumentáció kidolgozásában, és semmilyen strukturális kapcsolat nem volt egyrészt ez utóbbiak, másrészt pedig a PWC Spain között. Másodszor a PWC UK-t és a PWC Belgiumot az ajánlattételhez szükséges dokumentáció kidolgozásával kapcsolatban az EUIPO számára nyújtott szolgáltatásaik keretében terhelő titoktartási kötelezettség értelmében e két társaság semmilyen, e tekintetben releváns információt nem közölt különösen az ugyanezen csoporthoz tartozó többi társasággal. Harmadszor a Drasis kifejtette, hogy csak hat nappal az ajánlatok benyújtására előírt határidő lejártát megelőzően vette fel a kapcsolatot a PWC Spainnel, és 2011. április 15-i levelében megerősítette azt a tényt, hogy e társaság nem vett részt a konzorcium által benyújtott műszaki ajánlat kidolgozásában, sem annak megszerkesztésében, sem az abban foglalt díjak megállapításában, sem pedig az ajánlat érvényesítésében. Ezen információk fényében az EUIPO ezt követően megvizsgálta, hogy a PWC Spainnek a Drasis-konzorciumban való részesedése jogtalan versenyelőnnyel járhatott-e a konzorcium számára a többi ajánlattevővel szemben, és megállapította, hogy a jelen ügyben erről nincs szó. Ennélfogva az EUIPO úgy véli, hogy az ajánlattételhez szükséges dokumentáció és az alkalmazandó szabályok tiszteletben tartásával járt el, és helyesen állapította meg, hogy a jelen ügy konkrét körülményei között semmilyen érvényes oka nincs annak, hogy kizárja a Drasis-konzorciumot a közbeszerzési eljárásból. Végül a műszaki odaítélési szempontok alapján az elsőrendű felperes ajánlata sokkal magasabb pontszámokat kapott, mint a Drasis-konzorcium ajánlata, ami önmagában azt bizonyítja, hogy e konzorcium semmilyen jogtalan előnyre nem tett szert.

41 A Törvényszék rámutat arra, hogy az EUIPO által az ellenkérelemben benyújtott információkra tekintettel a jelen ügyben nem vitatott, hogy egyrészt a PWC UK és PWC Belgium – két, teljes mértékben a PWC International Ltd által irányított társaság – részt vett a közbeszerzési eljárás ajánlattételhez szükséges dokumentációjának kidolgozásában, másrészt pedig, hogy a PWC Spain – a PWC International egy másik leányvállalata – a harmadik nyertes ajánlattevő, a Drasis-konzorcium részét képezte. Ezenkívül két, a Drasis-konzorcium és a PWC Spain által az EUIPO-nak küldött 2011. április 15-i levélből kitűnik, amely levél tartalmát mint olyat a felperesek nem vitatják, hogy az említett konzorcium csak az ajánlatok benyújtására előírt határidő lejártát megelőzően hat nappal kérte fel a PWC Spaint arra, hogy alvállalkozóként vegyen részt a közbeszerzési eljárásban.

42 Először is azt kell tehát megvizsgálni, hogy a PWC Spain, és ennélfogva a Drasis-konzorcium esetében fennállt-e az általános költségvetési rendelet 94. cikkének a) pontja, valamint az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontja első bekezdése g) alpontjának második mondata értelmében vett olyan összeférhetetlenség, amely alkalmas volt arra, hogy az ajánlattevők közötti egyenlő bánásmód elvének megsértését eredményezze.

43 Amint a 2005. március 3-i Fabricom-ítélet (C-21/03 és C-34/03, EBHT, EU:C:2005:127, 26–36. pont) és a 2009. május 19-i Assitur-ítélet (C-538/07, EBHT, EU:C:2009:317, 21–32. pont) együttes értelmezéséből kitűnik, két olyan társaság közötti strukturális kapcsolatok fennállása, amelyek közül az egyik részt vett az ajánlattételhez szükséges dokumentáció kidolgozásában, a másik pedig részt vesz a szóban forgó közbeszerzési eljárásban, főszabály szerint ilyen összeférhetetlenséget eredményezhet. Ezen ítélkezési gyakorlatra tekintettel az összeférhetetlenség kockázata viszont kevésbé jelentősnek mutatkozik akkor, ha – amint a jelen ügyben is – az ajánlattételhez szükséges dokumentáció kidolgozásával megbízott társaság vagy társaságok maguk nem képezik az ajánlattevő konzorcium részét, hanem csupán tagjai annak a vállalatcsoportnak, amelyhez az említett konzorcium tagját képező társaság is tartozik.

44 Feltételezve, hogy egy ilyen helyzet valóban összeférhetetlenséget eredményezhet, meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben az EUIPO megvizsgálta és a jogilag megkövetelt módon bizonyította, hogy ezen összeférhetetlenség nem befolyásolhatta a közbeszerzési eljárás lefolyását, valamint annak eredményét.

45 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy pusztán a PWC International és a különböző leányvállalatai közötti irányítási kapcsolat megállapítása nem elegendő ahhoz, hogy az ajánlatkérő automatikusan kizárhassa e társaságok valamelyikét a közbeszerzési eljárásból anélkül, hogy megvizsgálná, e kapcsolatnak volt-e konkrét hatása e vállalkozásnak az eljárás során tanúsított magatartására (lásd ebben az értelemben: Assitur-ítélet, fenti 43. pont, EU:C:2009:317, 32. pont). Ez még inkább érvényes akkor, amikor valamely vállalatcsoport egyik társasága bizonyos előkészítő munkákat végez, a vállalatcsoport egy másik társasága pedig az ajánlattevő konzorcium tagjaként részt vesz a közbeszerzési eljárásban, mivel ez utóbbi társaságnak módot kell adni annak bizonyítására, hogy e helyzet az ajánlattevők közötti versenyre nézve semmilyen kockázattal nem jár (lásd e tekintetben analógia útján: Fabricom-ítélet, fenti 43 pont, EU:C:2005:127, 33–36. pont; 2013. március 20-i Nexans France kontra Entreprise commune Fusion for Energy ítélet, T-415/10, EBHT, EU:T:2013:141, 116. pont).

46 Összeférhetetlenség fennállása esetén viszont az ajánlatkérőnek ki kell zárnia az érintett ajánlattevőt akkor, ha ez az egyenlő bánásmód elve és az átláthatóság elve megsértése elkerülésének egyetlen lehetséges eszköze, amely elveket valamennyi közbeszerzési eljárásban tiszteletben kell tartani (lásd ebben az értelemben analógia útján: Assitur-ítélet, fenti 43. pont, EU:C:2009:317, 21. pont; 2009. december 23-i Serrantoni és Consorzio stabile edili ítélet, C-376/08, EBHT, EU:C:2009:808, 31. pont), azaz amikor az említett elvek tiszteletben tartásának biztosításához nem áll rendelkezésre kevésbé szigorú intézkedés (lásd ebben az értelemben: Nexans France kontra Entreprise commune Fusion for Energy, fenti 45. pont, EU:T:2013:141, 117. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Hozzá kell tenni, hogy az összeférhetetlenség vagy az érdek-összeütközés önmagában és objektív módon súlyos zavarnak, illetve komoly rendellenességnek minősül, anélkül hogy e minősítéshez figyelembe kellene venni az érintettek szándékait és jó- vagy rosszhiszeműségét (lásd ebben az értelemben: 1999. június 15-i Ismeri Europa kontra Számvevőszék ítélet, T-277/97, EBHT, EU:T:1999:124, 123. pont; Nexans France kontra Entreprise commune Fusion for Energy ítélet, fenti 45. pont, EU:T:2013:141, 115. pont; 2014. június 11-i Communicaid Group kontra Bizottság ítélet, T-4/13, EU:T:2014:437, 53. pont).

47 Ezzel kapcsolatban rá kell mutatni arra, hogy 2011. április 11-én, azaz egy hónappal az ajánlattételi határidő lejártát követően és négy hónappal az odaítélésről szóló határozat meghozatalát megelőzően az EUIPO kifejezetten felkérte a Drasis-konzorciumot arra, hogy az összeférhetetlenség esetleges fennállásának megvizsgálása érdekében tisztázza a PWC-csoport társaságainak helyzetét, amely kérésre az említett konzorcium és a PWC Spain 2011. április 15-én válaszolt két, lényegében azonos levélben. E levelekből többek között kitűnik, hogy a Drasis-konzorcium csak az ajánlattételi határidő lejártát megelőzően hat nappal kérte fel a PWC Spaint arra, hogy alvállalkozóként vegyen részt a közbeszerzési eljárásban. Márpedig azon a tényen kívül, hogy a PWC UK, a PWC Belgium és a PWC Spain ugyanazon csoporthoz tartozó testvérvállalatok voltak, a felperesek semmilyen okot nem adtak elő, amely alkalmas lett volna ezen állítás hitelességének megkérdőjelezésére, amit az ajánlatkérő tehát jogszerűen tekinthetett arra utaló jelentős valószínűsítő körülménynek, hogy a közbeszerzési eljárásra nem gyakorolt hatást esetleges összeférhetetlenség. Ugyanis, függetlenül a Drasis-konzorcium, a PWC Spain és végül az EUIPO által hivatkozott titoktartási kötelezettségtől, amely megtiltja a PWC-csoport testvérvállalatai között a bizalmas információk közlését, kevéssé tűnik hihetőnek, hogy a rövid hatnapos határidőn belül a PWC Spain be tudott szerezni a PWC UK-től és a PWC Belgiumtól az ajánlattételhez szükséges dokumentáció megfogalmazásának alapjául szolgáló hasznos bizalmas adatokat, és hogy az említett adatoknak köszönhetően hasznosan módosíthatta az említett konzorcium ajánlatát, hogy növelje a sikerének esélyeit. E körülmények között az sem hihető, hogy az ajánlattételhez szükséges dokumentáció kidolgozásának időpontjában, azaz sokkal azon döntés meghozatalát megelőzően, hogy a PWC Spain mint a Drasis-konzorcium tagja vegyen részt a közbeszerzési eljárásban, a PWC UK és a PWC Belgium úgy alakíthatta ki a szóban forgó közbeszerzési szerződés odaítélésének szempontjait, hogy az a közbeszerzési eljárásban az említett konzorciumnak kedvezzen.

48 Ráadásul az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontja első bekezdése g) alpontjának második mondatából kitűnik, hogy összeférhetetlenség áll fenn különösen akkor, ha „a közbeszerzési eljárás [...] előkészítésében részt vevő fő ajánlattevő alvállalkozója nem tudja bizonyítani azt, hogy ajánlata nem alkalmas arra, hogy torzítsa a versenyt, azaz a verseny szempontjából nem jelent kockázatot”. Márpedig, amint az EUIPO érvel, ezzel ellentétes valószínűsítő körülmény hiányában az a tény, hogy a Drasis-konzorcium ajánlata a műszaki minősége alapján jelentősen alacsonyabb pontszámot kapott, mint az elsőrendű felperes ajánlata, amely e tekintetben a legmagasabb pontszámot kapta (lásd a fenti 14. pontot), önmagában azt bizonyítja, hogy az egyrészt a PWC Spain, másrészt pedig a PWC UK és a PWC Belgium között fennálló közvetett strukturális kapcsolatok – amely társaságokat éppen az ajánlattételhez szükséges dokumentáció műszaki részének kidolgozásával bízták meg –, illetve az említett társaságok magatartása nem hatott ki az ajánlattevők közötti versenyre, főleg nem az elsőrendű felperes hátrányára. Ebből következik, hogy a jelen ügyben az EUIPO kellően megvizsgálta a releváns tényeket, amelyek alapján megállapíthatta, hogy az esetleges összeférhetetlenség nem hatott ki a közbeszerzési eljárás lefolyására és annak eredményére.

49 Ennélfogva a felperesek nem bizonyították a jogilag megkövetelt módon, hogy a PWC Spain, a PWC UK és a PWC Belgium között fennálló közvetett strukturális kapcsolatokból eredő esetleges összeférhetetlenség alkalmas volt arra, hogy a fenti 42. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében kihasson a közbeszerzési eljárásra.

50 Következésképpen el kell utasítani az első részt, anélkül hogy véglegesen bizonyítani kellene, hogy a jelen ügyben az általános költségvetési rendelet 94. cikkének a) pontja és az ajánlattételhez szerződési dokumentáció 13.1 pontja első bekezdése g) alpontjának második mondata értelmében vett összeférhetetlenség valóban fennállt-e.

A Unisys-konzorciumot érintő összeférhetetlenség fennállására alapított, második részről

51 A második rész keretében a felperesek előadják, hogy az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontjára tekintettel a rangsorolási eljárásban második nyertes ajánlattevő, az Unisys-konzorcium nem nyerhette volna el a keretszerződést, mivel ő volt az EUIPO-val kötött, „Az információs technológiák területén a program- és projektirányítással és műszaki konzultációval kapcsolatos külső szolgáltatások nyújtása” című AO/021/10 keretszerződés első szerződő fele. Az Unisys-konzorcium esetében tehát az általános költségvetési rendelet 94. cikkében tiltott összeférhetetlenség állt fenn, és e konzorciumot már az ajánlatának értékelését megelőzően ki kellett volna zárni a közbeszerzési eljárásból. E konzorcium ugyanis nem nyerhette volna el az AO/029/10 keretszerződést, kivéve ha felmentik az AO/021/10 keretszerződés alapján őt terhelő szerződéses kötelezettségek alól. Míg az előbbi keretszerződés az EUIPO informatikai alkalmazásainak tervezésére és fejlesztésére vonatkozik, az AO/021/10 keretszerződés a projektek irányítására és az ezekkel kapcsolatos műszaki tanácsadásra, és ennélfogva az AO/029/10 keretszerződés szerződő fele által nyújtott szolgáltatásokra irányul, ami közvetlen konfliktust eredményez az e keretszerződésekben előirányzott feladatokat illetően. Másképpen fogalmazva az AO/021/10 keretszerződés szerződő felének részt kell vennie az ajánlattételhez szükséges dokumentáció kidolgozásában, és ellenőriznie kell a végrehajtási szerződéseknek az AO/029/10 keretszerződés szerződő fele általi teljesítését. Végül az EUIPO nem vizsgálta meg megfelelően ezt az esetleges összeférhetetlenséget. A felperesek vitatják, hogy e körülmények között az elsőrendű felperes ajánlatát is el kellett volna utasítani, mivel az AO/029/10 közbeszerzési eljárás végén semmilyen szerződést nem ítéltek oda neki. Amennyiben ennek keretében valamely szerződést e felperessel kötnének meg, az összeférhetetlenséget a szerződés aláírását megelőzően meg kellene tehát szüntetni.

52 Elsősorban az EUIPO azzal érvel, hogy a második rész vagy elfogadhatatlan, vagy pedig érdek hiányában hatástalan. Mivel az AO/021/10 közbeszerzési eljárásban az elsőrendű felperest sorolták a rangsorolási eljárásban a harmadik helyre, és a szóban forgó keretszerződés címén szerződő fél lett, az elsőrendű felperes ugyanabba a helyzetbe került, mint az Unisys-konzorcium. Feltételezve, hogy e

résznek helyt kell adni, az egyrészt azzal a következménnyel járna, hogy AO/029/10 közbeszerzési eljárásból az elsőrendű felperest is ki kellett volna zárni, másrészt pedig a kereset teljes egészében okafogyottá válna, mivel az elsőrendű felperes a kizárása miatt nem nyerhette volna el a szóban forgó szerződést.

53 Másodsorban az EUIPO vitatja a második rész megalapozottságát. Az AO/029/10 közbeszerzési eljárás keretében megállapított ajánlattételi határidő lejártakor, azaz 2011. március 11-én az AO/021/10 közbeszerzési eljárás még mindig folyamatban volt, és ennek keretében még semmilyen szerződést nem ítéltek oda. Ennélfogva semmilyen jogtalan előnyt nem lehetett húzni az ez utóbbi eljárásból eredő szerződések végrehajtása során szerzett ismeretekből. Ezenkívül az AO/029/10 közbeszerzési eljárásban a szerződés odaítélésének szakaszában, amely a jelen jogvita egyedüli tárgya, nem releváns az olyan esetleges összeférhetetlenség, amely az AO/021/10 keretszerződés hatálya alá tartozó konkrét szerződések teljesítése során merülhet fel. Így az esetleges összeférhetetlenség hiányában, tehát kizáró ok hiányában a bírálóbizottság jogosan fogadta el az elsőrendű felperes ajánlatait és az Unisys-konzorcium ajánlatát. Végül az EUIPO vitatja, hogy az AO/021/10 keretszerződés címén szerződő félnek kellene ellenőriznie az AO/029/10 keretszerződést végrehajtó szerződések értelmében elvégzett munkákat.

54 A Törvényszék emlékeztet arra, hogy a jelen ügyben nem vitatott, hogy az AO/029/10 közbeszerzési eljárásban második nyertes ajánlattevő, az Unisys-konzorcium, egyúttal „Az információs technológiák területén a program- és projektirányítással és műszaki konzultációval kapcsolatos külső szolgáltatások nyújtása” című szerződésre vonatkozó AO/021/10 keretszerződés első nyertes ajánlattevője és szerződő fele is. Ez utóbbi keretszerződés értelmében a szerződő fél köteles az EUIPO számára az információs technológiák területén a program- és projektirányítással kapcsolatos külső szolgáltatásokat nyújtani, valamint köteles valamennyi technológiai területen és bármilyen típusú információs rendszerrel kapcsolatban műszaki tanácsokat adni. A jelen jogvita tárgyát képező AO/029/10 közbeszerzési eljárás viszont a „Szoftverfejlesztés és karbantartási szolgáltatások” című szerződésre vonatkozott, amelynek tárgya informatikai szolgáltatások nyújtása volt az EUIPO számára, úgymint információs rendszerek prototípus-építése, elemzése, tervezése, grafikája, fejlesztése, tesztelése és telepítése, valamint a műszaki dokumentáció rendelkezésre bocsátása, a felhasználók képzése és e rendszerek karbantartása.

55 E tekintetben az EUIPO-nak nem sikerült megkérdőjeleznie a felperesek azon érvét, miszerint ebből az következik, hogy az Unisys-konzorciumnak – mint az AO/021/10 keretszerződés címén az első nyertes ajánlattevőnek és szerződő félnek, valamint külső informatikai irányítónak – kellene ellenőriznie többek között az AO/029/10 keretszerződés első szerződő fele által nyújtott szolgáltatásokat, és ennélfogva a saját szolgáltatásait, amennyiben a rangsorolási eljárásban második szerződő félként az ő szolgáltatásait vennék igénybe. Márpedig egy ilyen helyzet az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontja első bekezdése g) alpontjának első mondata szerinti kizáró ok hatálya alá eshet, amely szerint „összeférhetetlenség áll fenn különösen akkor, ha valamely ajánlattevő [...] olyan érvényes szerződést kötött az [EUIPO-val], amelynek tárgya a szoftverfejlesztés területén a szoftverek minőségének ellenőrzésével vagy projekt-/programirányítással kapcsolatos feladatok ellátása, és a karbantartási szolgáltatásokat a nyertes ajánlattevőnek kell nyújtania [...], amennyiben ezen ajánlattevő [...] nem tudja bizonyítani, hogy ajánlata nem eredményez ilyen összeférhetetlenséget”. E kizáró ok megfogalmazására tekintettel ugyanis kitűnik, hogy az ajánlatkérő ezen okról éppen annak elkerülése érdekében rendelkezett, hogy az AO/021/10 közbeszerzési eljárás nyertes ajánlattevője egyúttal az AO/029/10 közbeszerzési eljárás nyertes ajánlattevője is lehessen.

56 Azonban, anélkül hogy dönteni kellene a jelen rész elfogadhatóságának vagy hatásos jellegének a kérdésében, meg kell állapítani, hogy e résznek érdemben semmiképpen nem lehet helyt adni.

57 Amint az EUIPO helyesen érvel, az AO/029/10 közbeszerzési eljárás kertében előírt ajánlattételi határidő lejártának időpontjában, azaz 2011. március 11-én az AO/021/10 közbeszerzési eljárás még mindig folyamatban volt, és ezen eljárás keretében még semmilyen szerződést nem ítéltek oda, és semmilyen szerződést nem írtak alá. Így, mivel ebben a szakaszban még nem létezett az ajánlattételhez

szükséges dokumentáció 13.1 pontja első bekezdése g) alpontjának első mondata értelmében vett „érvényes szerződés” az Unisys-konzorcium és az EUIPO között, e kizáró okot nem lehetett alkalmazni, és az állítólagos összeférhetetlenségnek még mindenképpen bizonytalan és hipotetikus jellege volt (lásd ebben az értelemben: 2007. április 18-i Deloitte Business Advisory kontra Bizottság ítélet, T-195/05, EBHT, EU:T:2007:107, 67. és 69. pont). E tekintetben ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy a fenti 42. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat megköveteli, hogy az állítólagos összeférhetetlenség befolyásolja a közbeszerzési eljárás lefolytatását vagy annak eredményét. Márpedig, figyelemmel a két közbeszerzési eljárás közötti időbeni átfedésre, nem lehet megállapítani, hogy a jelen ügyben az Unisys-konzorciumnak bármilyen előnye származhatott abból, hogy a jövőben az AO/021/10 közbeszerzési eljárás keretében a második nyertes ajánlattevő lesz a rangsorban.

58 Ráadásul az EUIPO-hoz hasonlóan rá kell mutatni arra, hogy a felperesek által felhozott kifogások lényegében olyan potenciális összeférhetetlenségi helyzetekre vonatkoznak, amelyek csak az AO/021/10 és az AO/029/10 keretszerződés alapján odaítélendő konkrét szerződések teljesítése során, azaz a jelen jogvita tárgyát képező, ajánlatot elutasító határozat elfogadását követően merülhetnek fel. Ugyanezen okból logikailag kizárt, hogy egy ilyen összeférhetetlenség bármilyen hatással is lehetett az AO/029/10 közbeszerzési eljárás lefolyására vagy annak eredményére, hogy torzíthatta az ajánlattevők közötti versenyt, vagy hogy ebből az Unisys-konzorciumnak előnye származott az elsőrendű felperes hátrányára.

59 A fenti megfontolásokra figyelemmel a felperesek nem állítják megalapozottan azt sem, hogy az EUIPO az Unisys-konzorcium esetében nem vizsgálta meg megfelelően egy esetleges összeférhetetlenség fennállását. Ugyanakkor az ajánlatkérő mindenesetre köteles megvizsgálni és megelőzni azt – és erre lehetősége is van –, hogy az AO/029/10 keretszerződés hatálya alá tartozó konkrét szerződések teljesítése során ne merüljön fel ilyen összeférhetetlenség, amely keretszerződés első nyertes ajánlattevője az IECI, nem pedig az Unisys-konzorcium.

60 E körülmények között az első részt mint mindenképpen megalapozatlant el kell utasítani.

A Drasis-konzorcium jogellenes tevékenységekben való részvételére alapított, harmadik részről

61 A harmadik rész keretében a felperesek először is lényegében azzal érveltek, hogy a „Siemens” mint a Drasis-konzorcium – a rangsorolási eljárásban harmadik nyertes ajánlattevő – tagja esetében alkalmazni kellett volna az általános költségvetési rendelet 93. cikke (1) bekezdésének b) és e) pontjában foglalt kizáró okot, mivel a társaság bizonyítottan részt vett csalással, korrupcióval és vesztegetéssel kapcsolatos ügyekben. A „Siemensszel” szemben nem csupán Németországban indítottak eljárást, de e társaság nyilvánosan is elismerte az abban való bűnösségét, hogy többek között az Unióban ilyen jogellenes cselekményeket követett el közbeszerzési szerződések elnyerése érdekében. Így kész volt arra, hogy az ügy lezárása érdekében a német hatóságoknak 395 millió euró bírságot, az amerikai hatóságoknak pedig 800 millió egyesült államokbeli dollár (USD) bírságot fizessen. Ennélfogva az általános költségvetési rendelet 93. és 94. cikke, valamint a részletes végrehajtási szabályok 133a. és 134b. cikke alapján a „Siemenst” ki kellett volna zárni a közbeszerzési eljárásból. Az, hogy a Siemens többek között peren kívüli egyezségek keretében elismerte a felelősségét, elegendő ok arra, hogy véglegesen megállapítsák a bűnösségét, mivel nincs szükség jogerős bírósági határozatra szankció kiszabásához és egy, az általános költségvetési rendelet 93. cikke (1) bekezdésének b) és e) pontja alapján a közbeszerzési eljárásból kizáró határozat elfogadásához. Mindenesetre az EUIPO megsértette arra vonatkozó kötelezettségét, hogy megfelelően megvizsgálja a Siemens ilyen jogellenes tevékenységekben való részvételét, és így megsértette az átláthatóság elvét és az ajánlattevők közötti egyenlő bánásmód elvét is.

62 Az EUIPO ezzel szemben lényegében azzal érvel, hogy semmi ok nem volt arra, hogy kizárja a Drasis-konzorciumot, mivel tagjait – a Siemens SA-t és a Siemens SL-t – sosem ítélték el csalás vagy korrupció miatt. A Siemens SA a közbeszerzési eljárásban tett ünnepélyes nyilatkozatban

megerősítette, hogy csalás vagy korrupció miatt nem ítélték el, és ilyen vádakkal kapcsolatban semmilyen más büntetőeljárás nincs vele szemben folyamatban. E nyilatkozat a „friss hatósági erkölcsi bizonyítványt", illetve „az illetékes hatóságok által kiállított, azzal egyenértékű okmányt" volt hivatott helyettesíteni, amelyet az ajánlattételhez szükséges dokumentáció és a részletes végrehajtási szabályok 134. cikkének (3) bekezdése szerint kizárólag a nyertes ajánlattevőknek kellett bemutatniuk a szerződés aláírását megelőzően legalább tizenöt nappal. Ezenkívül az EUIPO-nak semmi oka nem volt arra, hogy ne fogadja el ezt az ünnepélyes nyilatkozatot, mivel azt az ajánlattételhez szükséges dokumentációban foglalt feltételek értelmében különösen annak megfelelő bizonyítékaként kellett benyújtani, hogy az ajánlattevő nincsen az általános költségvetési rendelet 93. cikke szerinti, kizárást eredményező helyzetek egyikében sem. Az EUIPO azt is vitatja, hogy nem vette figyelembe a szóban forgó vádakat. Az EUIPO ezzel kapcsolatos konkrét tájékoztatáskérésére válaszolva a Siemens SA megerősítette, hogy e vádak teljes mértékben megalapozatlanok voltak, és ennek alátámasztására benyújtott egy, az illetékes nemzeti hatóságok által kiadott hivatalos dokumentumot.

63 A tárgyaláson a Törvényszék azzal kapcsolatos szóbeli kérdését követően, hogy milyen következtetéseket kell levonni a 2013. október 15-i Evropaïki Dynamiki kontra Bizottság ítéletből (T-474/10, EU:T:2013:528, 37–57. pont), a felperesek elálltak attól az érvelésüktől, miszerint a Siemens AG (a továbbiakban: Siemens AG) jogellenes tevékenységekben való esetleges részvételét be lehetett tudni a Siemens SA-nak és a Siemens SL-nek – a Drasis-konzorcium tagjainak – pusztán azért, mert azokat eredetileg közvetetten a Siemens AG irányította azt megelőzően, hogy azokat 2011. július 1-jén felvásárolta az Atos SA, mivel ez utóbbi megszerezte az e társaságokat közvetlenül irányító Siemens IT Solutions and Services GmbH társaság tagsági jogokat megtestesítő részesedéseinek 100%-át, amint ez a bizonyításfelvételt elrendelő 2015. március 27-i végzést követően az EUIPO által benyújtott dokumentumokból kitűnik (lásd a fenti 26. pontot). Ezen elállást a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítették.

64 Mindazonáltal különösen a 2011. július 1-jét megelőzően a Siemens AG-val fennálló strukturális kapcsolatokra tekintettel felmerül a kérdés, hogy a jelen ügyben az ajánlatkérő a megkövetelt gondossággal megvizsgálta-e, hogy a Siemens SA és a Siemens SL, és ennélfogva a Drasis-konzorcium esetében alkalmazni kell-e, vagy sem, az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontjának harmadik és negyedik bekezdésével együttesen értelmezett, az általános költségvetési rendelet 93. cikke (1) bekezdésének b) és e) pontjában foglalt kizáró okokat (lásd ebben az értelemben analógia útján: 2005. március 17-i AFCon Management Consultants és társai kontra Bizottság ítélet, T-160/03, EBHT, EU:T:2005:107, 79. és 90. pont).

65 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az általános költségvetési rendelet 93. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A pályázókat vagy ajánlattevőket a beszerzési eljárásban való részvételből ki kell zárni, amennyiben:

[…]

b) jogerősen olyan jogalapon elítélték őket, amely a szakmai hitelüket megkérdőjelezi;

c) súlyos szakmai kötelességszegést követtek el, amit az ajánlatkérő bármely eszközzel bizonyíthat;

d) nem teljesítették a társadalombiztosítási hozzájárulási vagy adófizetési kötelezettségüket azon ország jogi rendelkezéseivel összhangban, ahol székhellyel rendelkeznek, vagy az ajánlatkérő országában, illetve abban az országban, ahol a szerződést teljesíteni kell;

e) csalás, korrupció, bűnszervezetben való részvétel vagy bármely más, a Közösségek pénzügyi érdekét sértő jogellenes tevékenység miatt jogerős ítélet született velük szemben;

f) jelenleg a 96. cikk (1) bekezdésében említett közigazgatási szankció hatálya alá tartoznak."

66 Az általános költségvetési rendelet 94. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A szerződések nem ítélhetők oda olyan pályázóknak vagy ajánlattevőknek, akik az erre a szerződésre vonatkozó beszerzési eljárás során:

[…]

c) a beszerzési eljárásból való kizárás 93. cikk (1) bekezdésében említett helyzetei egyikében vannak.”

67 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy a részletes végrehajtási szabályok 134. cikkének (1) bekezdésével és az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontja második és harmadik bekezdésével összhangban (lásd a fenti 16. pontot) a Siemens SA a Drasis-konzorcium ajánlata benyújtásának időpontjában benyújtott egy megfelelően aláírt, dátummal ellátott és egy belga közjegyző által hitelesített, úgynevezett „4. melléklet” formanyomtatványt, amely tartalmazta a társaság vezetőinek ünnepélyes nyilatkozatát, amely megerősítette, hogy e társaság esetében nem áll fenn az általános költségvetési rendelet 93. és 94. cikke értelmében vett kizáró okok egyike sem. Az EUIPO azonban az eljárás során nem nyújtott be hasonló, a Siemens SL-től származó formanyomtatványt.

68 Egyébiránt azon állításokra tekintettel, hogy a Siemens AG és egyes külföldi leányvállalatai részt vettek olyan, vesztegetéssel kapcsolatos ügyekben, amelyek polgári, illetve büntetőjogi határozatokhoz vezettek, az EUIPO 2011. július 25-én tájékoztatáskérést intézett a Drasis-konzorciumhoz különösen egyrészt a Siemens AG, másrészt pedig a Siemens SA és a Siemens SL között fennálló kapcsolatokat illetően, és azt alátámasztó bizonyítékok benyújtását kérte tőle, hogy a Siemens AG és igazgatóságának tagjai nincsenek az általános költségvetési rendelet 93. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontjában leírt helyzetek valamelyikében.

69 E kérésre válaszolva a Drasis-konzorcium a 2011. augusztus 3-i levelében többek között arról tájékoztatta az EUIPO-t, hogy az Atos felvásárolta a Siemens SA-t és a Siemens SL-t (lásd a fenti 63. pontot), és olyan friss igazolásokat nyújtott be, amelyek bizonyítják, hogy a Siemens AG nem volt az általános költségvetési rendelet 93. cikke (1) bekezdésének d) pontjában leírt helyzetek valamelyikében, valamint benyújtotta a korábban a Bizottsággal azt követően folytatott levélváltást, hogy a Bizottság is hasonló aggodalmainak adott hangot, amely levélváltás azt erősíti meg, hogy az említett konzorcium esetében nem álltak fenn az általános költségvetési rendelet 93. cikke (1) bekezdésének b), c) vagy e) pontjában, továbbá 93. cikke (2) bekezdésének a) pontjában, illetve a részletes végrehajtási szabályok 134. cikkének (4) bekezdésében foglalt kizáró okok.

70 Végül a Drasis-konzorciumnak mint a rangsorolási eljárás szerint harmadik nyertes ajánlattevőnek ítélték oda a szóban forgó szerződést, és e konzorcium keretszerződést írt alá az EUIPO-val, amit ez utóbbi a tárgyaláson megerősített.

71 Márpedig a részletes végrehajtási szabályok 134. cikke (3) bekezdésének első albekezdése szerint a közbeszerzési eljárás végén, azaz a szerződés odaítélését megelőzően a nyertes ajánlattevőnek „friss hatósági erkölcsi bizonyítványt, vagy ennek hiányában, egy igazságügyi vagy közigazgatási hatóság által a származási országban frissen kiállított, azzal egyenértékű okmányt” kell bemutatnia annak bizonyítása érdekében, hogy az általános költségvetési rendelet 93. cikke (1) bekezdésének a), b) vagy e) pontja értelmében vett kizáró okok egyike sem áll fenn. Ezenkívül az ugyanezen rendelet 93. cikke (1) bekezdésének d) pontjában említett esetben az ajánlatkérő kielégítő bizonyítékként „az érintett állam illetékes hatósága által frissen kibocsátott igazolást” fogad el. Végül a részletes végrehajtási szabályok 134. cikke (3) bekezdésének második albekezdése értelmében kizárólag abban az esetben, „[ha] az érintett országban nem állítanak ki az [említett cikk] első albekezdés[é]ben említett dokumentumot vagy igazolást, illetve a[z általános] költségvetési rendelet 93. cikkében felsorolt többi kizáró ok esetében az igazolás helyettesíthető az érdekelt fél által a származási országban egy igazságügyi vagy közigazgatási hatóság, jegyző vagy illetékes szakmai testület előtt eskü alatt tett nyilatkozattal, vagy ennek hiányában ünnepélyes nyilatkozattal”.

72 E követelményeknek megfelelően az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontjának negyedik bekezdése (lásd a fenti 16. pontot) többek között előírja, hogy „[a] közbeszerzési eljárás végén az az ajánlattevő, amellyel a szerződést meg kívánják kötni, a közbeszerzési eljárásból való kizárás terhe mellett köteles bizonyítani, hogy nincs a fent említett helyzetek valamelyikében”. A megkövetelt bizonyítékok benyújtása érdekében a szerződés aláírását megelőzően tizenöt munkanap áll a rendelkezésére. Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontja első bekezdésének a), b) és e) alpontjában említett kizáró okokat illetően e bizonyítékok „a vonatkozó hatósági erkölcsi bizonyítvány(ok), vagy ennek (ezek) hiányában az [ajánlattevő székhelye szerinti ország] igazságügyi vagy közigazgatási hatóság[a] által kiállított, azzal egyenértékű okmány” (az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontja negyedik bekezdésének első francia bekezdése). Végül az ajánlattételhez szükséges dokumentáció kimondja, hogy a 13.1 pontja első bekezdésének c), f), g) és h) alpontjában említett kizáró okokat illetően „a 4. melléklet”, azaz az ünnepélyes nyilatkozatot tartalmazó formanyomtatvány „érvényes” (az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontja negyedik bekezdésének harmadik francia bekezdése).

73 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy a fenti 71. és 72. pontban említett kötelezettségekre tekintet nélkül és még a Törvényszék által a tárgyaláson e tekintetben szóban feltett kifejezett kérdést követően sem állította az EUIPO azt, hogy friss hatósági erkölcsi bizonyítvány benyújtását kérte volna a Drasis-konzorciumtól és annak tagjaitól, ideértve a Siemens SA-t és a Siemens SL-t is, és azzal sem érvel, hogy ilyen okmányt nem lehetett kiállítani azokban az országokban, ahol e két társaság székhellyel rendelkezett, azaz Belgiumban és Spanyolországban. Márpedig e körülmények között a részletes végrehajtási szabályok 134. cikke (3) bekezdésének második albekezdése értelmében e bizonyítékokat nem lehetett volna egy különösen a származási ország közjegyzője előtt eskü alatt tett vagy ünnepélyes nyilatkozattal helyettesíteni. Ráadásul a Siemens SA ünnepélyes nyilatkozatát, amelyet a Drasis-konzorcium ajánlatával együtt nyújtottak be, egy belga közjegyző hitelesítette, és az EUIPO az eljárás során elmulasztott bemutatni egy, a Siemens SL-től származó, adott esetben spanyol közjegyző által hitelesített hasonló nyilatkozatot.

74 Mindenesetre a jelen ügyben az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontja negyedik bekezdésének harmadik francia bekezdése értelmében az ajánlatkérő ilyen ünnepélyes nyilatkozatot csak más kizáró okok hiányának bizonyítása érdekében fogadhatott volna el, azaz az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontja első bekezdésének c), f), g) és h) alpontjában említett kizáró okok vonatkozásában, amelyek megfelelnek az általános költségvetési rendelet 93. cikke (1) bekezdésének c) és f) pontjában, valamint 94. cikkének a) és b) pontjában foglalt kizáró okoknak, de azt nem fogadhatta volna el az általános költségvetési rendelet 93. cikke (1) bekezdésének e) pontjával együttesen értelmezett, az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontja első bekezdésének e) alpontjában foglalt kizáró ok hiányának bizonyításához.

75 Egyebekben az EUIPO-nak a bizonyításfelvételt elrendelő 2015. március 27-i végzést követően benyújtott 2011. július 25-i leveléből kitűnik (lásd a fenti 26. pontot), hogy az ajánlatkérő azt sem kérte a Drasis-konzorciumtól, hogy a Siemens SA és Siemens SL vonatkozásában az általános költségvetési rendelet 93. cikke (1) bekezdésének d) pontja szerinti kizáró ok hiányát illetően nyújtson be konkrét bizonyítékokat.

76 Ennélfogva a szóban forgó szerződés odaítélésekor az EUIPO nem elégedhetett volna meg a Siemens SA ünnepélyes nyilatkozatával mint annak bizonyítékával, hogy a Drasis-konzorcium helyzetét illetően nem áll fenn az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontja első bekezdésének e) alpontja és az általános költségvetési rendelet 93. cikke (1) bekezdésének e) pontja értelmében vett kizáró ok. E bizonyíték még kevésbé volt alkalmas arra, hogy a Siemens SL esetében bizonyítsa e kizáró ok hiányát, amely társaság vonatkozásában az EUIPO nem kérte releváns bizonyíték benyújtását, és ilyet nem is mutatott be. Meg kell azonban állapítani, hogy egyrészt az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontja negyedik bekezdésének első mondata e tekintetben kifejezett kötelezettséget ír elő, amelynek be nem tartása mindenképpen az érintett ajánlattevő kizárásához vezet („a közbeszerzési eljárásból való kizárás terhe mellett köteles […]”), másrészt pedig az ajánlattételhez szükséges

dokumentáció 13.1 pontja negyedik bekezdésének első és harmadik francia bekezdése értelmében az okirati bizonyítékoknak „jogi személyiséggel rendelkező jogalanyokra és/vagy természetes személyekre kell vonatkozniuk”, azaz a szóban forgó konzorcium tagját képező valamennyi társaságra, köztük a Siemens SL-re is.

77 A fenti megfontolások összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy az EUIPO nyilvánvalóan megsértette a gondossági kötelezettségét annak megvizsgálása során, hogy fennáll-e különösen az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontja első bekezdésének e) alpontja és az általános költségvetési rendelet 93. cikke (1) bekezdésének e) pontja szerinti kizáró ok. Ennélfogva az EUIPO megsértette e rendelkezéseket, valamint az ajánlattevők közötti egyenlő bánásmód elvét, amely az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontjának negyedik bekezdésében foglalt kizárási kötelezettségnek megfelelően megkövetelte volna a Siemens SA és a Siemens SL, és ennélfogva a Drasis-konzorcium közbeszerzési eljárásból való kizárását. Márpedig a jelen ügyben, figyelemmel azon állításokra, hogy a Siemens AG – a Siemens SA-t és a Siemens SL-t 2011. július 1-jét megelőzően irányító társaság – és több külföldi leányvállalata jogellenes tevékenységekben vett részt, még inkább szükség lett volna ilyen gondos vizsgálatra és a fent említett rendelkezések szigorú alkalmazására.

78 Következésképpen a harmadik résznek helyt kell adni, és az ajánlatot elutasító határozatot kizárólag ezen okból meg kell semmisíteni.

A nyilvánvaló értékelési hibákra alapított, második jogalapról

Előzetes megjegyzés

79 A felperesek előadják, hogy tekintet nélkül arra, hogy az EUIPO megsértette az indokolási kötelezettségét, az általa szolgáltatott homályos információkból kitűnik számos, az elsőrendű felperes ajánlatának értékelése során elkövetett nyilvánvaló értékelési hiba, amely hibák kijavítása esetén az ajánlattevők rangsora más lenne.

80 A jelen jogalap négy részre oszlik, amelyek közül az első részt nagymértékben a keresetlevél A.14 melléklete fejti ki, ami miatt az EUIPO vitatja annak elfogadhatóságát.

A második jogalap első részéről

–Az első rész tárgyáról és a keresetlevél A.14 mellékletének elfogadhatóságáról

81 Az első rész keretében a felperesek főleg azon nyilvánvaló értékelési hibákra hivatkoznak, amelyeket az ajánlatoknak az 1–3. műszaki minőségi szempontokra tekintettel való értékelésekor követtek el. Ugyanis, mivel a nyertes ajánlattevők olyan pontszámokat értek el, amelyek éppen elérik a minimumküszöböt, a legkisebb hiba is rögtön azzal járna, hogy kiesnének a közbeszerzési eljárásból. E tekintetben a felperesek megismétlik arra irányuló kérelmüket, hogy a Törvényszék rendelje el a bírálóbizottsági jelentés teljes változatának benyújtását, hogy el tudja végezni a megkövetelt bírósági felülvizsgálatot. Ezenkívül a felperesek a keresetlevélben megelégednek egy rövid ismertetéssel, és arra utalnak, hogy e hibákat részletesebben elemzi a keresetlevél A.14 melléklete. Mivel az EUIPO nem közölt kellően indokolt információkat, a második jogalap első része a lehető legpontosabb összefoglaló érvelésen alapul, amelyben négyszer utalnak a keresetlevél részletesebb műszaki információkat tartalmazó A.14 mellékletére, amely információkat a Törvényszéknek figyelembe kell vennie.

82 Az EUIPO szerint lényegében az 1991. május 2-i eljárási szabályzat 44. cikke 1. §-ának c) pontja alapján az első részt, amely a keresetlevélben két és fél oldalon keresztül csak röviden és homályosan, a keresetlevél A.14 mellékletében pedig 48 oldalon keresztül részletesen van bemutatva, amely melléklet legalább tizennégy példát hoz fel állítólagos nyilvánvaló hibákra, elfogadhatatlannak kell nyilvánítani,

mivel nem világos és nem pontos, ugyanis e megközelítés „egyedüli célja az, hogy kivonja magát az eljárási szabályzatban az oldalszámra vonatkozóan megállapított korlát alól”. Legalábbis a keresetlevél A.14 mellékletét figyelmen kívül kell hagyni.

83 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az Európai Unió Bírósága alapokmányának 21. cikke szerint, amely ugyanezen alapokmány 53. cikkének első bekezdése alapján a Törvényszékre is alkalmazandó, valamint az 1991. május 2-i eljárási szabályzat 44. cikke 1. §-ának c) pontja szerint a keresetlevélnek tartalmaznia kell a jogvita tárgyát és a felhozott jogalapok rövid ismertetését. A „jogalapok rövid ismertetésére” vonatkozó követelmény azt jelenti, hogy a keresetlevélben egyértelműen ki kell fejteni azt a jogalapot, amelyre a keresetet alapították. Így a Törvényszékhez benyújtott kereset elfogadhatóságához többek között az szükséges, hogy azok a lényeges ténybeli és jogi elemek, amelyeken a kereset alapul, legalább röviden, de összefüggően és érthetően kitűnjenek magából a keresetlevél szövegéből. Míg a keresetlevél szövegének egyes pontjait ugyan alátámaszthatják és kiegészíthetik a csatolt iratok meghatározott részeire történő hivatkozások, a más, akár a keresetlevélhez mellékelt iratokra való általános hivatkozás nem pótolhatja a jogi érvelés azon lényegi elemeinek hiányát, amelyeknek a fent említett rendelkezések szerint a keresetlevélben kell szerepelniük. A jogbiztonság és a megfelelő igazságszolgáltatás biztosítása érdekében ugyanis a felperes által felhozott jogalapok rövid ismertetésének kellően világosnak és pontosnak kell lennie ahhoz, hogy lehetővé tegye az alperes részére védekezésének előkészítését, a hatáskörrel rendelkező bíróság számára pedig a keresetről való határozathozatalt. Így nem a Törvényszéknek kell a mellékletekben megkeresnie vagy azonosítania azokat a jogalapokat és érveket, amelyek a kereset alapját képezhetik, mivel a mellékleteknek tisztán bizonyító és kisegítő szerepük van (lásd: 2014. szeptember 11-i MasterCard és társai kontra Bizottság ítélet, C-382/12 P, EBHT, EU:C:2014:2201, 38–41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; lásd továbbá ebben az értelemben: 2012. október 5-i Evropaïki Dynamiki kontra Bizottság ítélet, T-591/08, EU:T:2012:522, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

84 A jelen ügyben először is meg kell állapítani, hogy a keresetlevél 66. és 67. pontja egyértelműen jelzi, hogy a jelen jogalap és különösen annak első része több nyilvánvaló értékelési hibán alapul, amelyek a felperesek által kifejezetten hivatkozott különböző odaítélési szempontokhoz és alszempontokhoz kötődnek.

85 Másodszor, figyelemmel a szóban forgó odaítélési szempontok és alszempontok műszaki jellegére, az a kérdés, hogy a lényeges ténybeli és jogi elemek, amelyeken különösen a jelen jogalap első részében foglalt különböző kifogások alapulnak, legalább röviden vagy összefoglalva, de összefüggően és érthetően kitűnnek-e magából a keresetlevél szövegéből, csak e kifogások mindegyike megalapozottságának vizsgálata keretében dönthető el. Csak egy ilyen vizsgálatot követően lehet ugyanis választ adni arra, hogy a keresetlevél A.14 mellékletében kifejtett megfontolások csupán alátámasztják és kiegészítik a keresetlevél szövegének egyes pontjait az említett melléklet meghatározott részeire történő hivatkozások révén, vagy pedig e kifogások közül néhány esetében az e mellékletben szereplő ismertetésre való olyan általános hivatkozásról van szó, amely nem pótolhatja a ténybeli és jogi érvelés azon lényegi elemeinek hiányát, amelyeknek magában a keresetlevélben kell szerepelniük.

86 Harmadszor az egyes releváns kifogásokban felvetett tény- és jogkérdések érdemben való értékelésétől függ majd az a kérdés is, hogy a jelen jogalapnak a keresetlevélben való rövid ismertetése kellően világos és pontos volt-e ahhoz, hogy lehetővé tegye az EUIPO számára a védekezésének előkészítését, a Törvényszék számára pedig a határozathozatalt.

87 Ennélfogva egyelőre nem kell megvizsgálni a keresetlevél A.14 mellékletében kifejtett megfontolások elfogadhatóságát, hanem a jelen rész keretében felhozott különböző kifogások megalapozottságát kell értékelni, amely kifogások a műszaki odaítélési szempontok alkalmazása során elkövetett nyilvánvaló értékelési hibákon alapulnak, és ezen értékelésnek elsősorban a magában a keresetlevélben kifejtett ténybeli és jogi érveken kell alapulnia.

88 Következésképpen annyiban, amennyiben az EUIPO azt kéri, hogy a Törvényszék a jelen jogalapot, de legalábbis annak első részét nyilvánítsa elfogadhatatlannak, és a keresetlevél A.14 mellékletét teljes egészében hagyja figyelmen kívül, az EUIPO által felhozott elfogadhatatlansági kifogásról egyelőre nem kell határozni.

–Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1.1.2.4 pontja 1. szempontjának 1.1 alszempontjára vonatkozó, első kifogásról *[omissis]*

–Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1.1.3.5 pontja 1. szempontjának 1.1 alszempontjára vonatkozó, második kifogásról

98 Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1.1.3.5 pontja 1. szempontjának 1.1 alszempontja keretében feltett kérdés azt kívánta lehetővé tenni, hogy az ajánlatkérő megtudja, az ajánlattevő milyen „előirányzott kulcsfontosságú intézkedéseket” tervez megtenni azt követően, hogy sikerrel lezárta a szerződés kezdetét jelentő, egy sajátos informatikai rendszerre vonatkozó átmeneti „in” szakaszt.

[omissis]

100 A felperesek vitatják egyrészt, hogy az említett ajánlat állítólag nem veszi figyelembe minden egyes esetben az érintett rendszer összetettségét, másrészt pedig azt állítják, hogy biztosítva van az, hogy az átmeneti eljárás mindegyik felet érinti, ideértve az EUIPO-t és a szerződő felet is, és olyan konkrét ellenőrzési listán alapul, amelynek vizsgálata lehetővé teszi konszenzusos eljárás indítását. Az EUIPO ezzel szemben lényegében azzal érvel, hogy a bírálóbizottsági jelentés helyesen kifogásolta azt, hogy bizonyos szempontok nem szerepelnek az elsőrendű felperes ajánlatában, úgymint a rendszer összetettsége és a javasolt szempontokra tekintettel való kritikus jellege, valamint az, hogy a két szolgáltatónak meg kell állapodnia az átmenet végéről. Ezenkívül az említett ajánlat, noha előirányozta egy minőség-ellenőrzési lista elkészítését, nem említi azt, hogy e listát konszenzus keretében ki kell egészíteni. Az EUIPO tehát helyesen vélte úgy, hogy szükség van egy, a jelenlegi szolgáltató és az új szerződő fél közötti megállapodásra, azaz konszenzusra ahhoz, hogy a szerződés kezdetén az átmenetet befejezettnek tekintsék, és hogy ezen ajánlat ezt nem javasolta. A felperesek viszont vitatják egyrészt azt, hogy e két szolgáltató között szükség lenne egy ilyen „jogi” megállapodás megkötésére, mivel mindkét szolgáltató csak az EUIPO-val áll szerződéses viszonyban, valamint másrészt vitatják a „kritikussággal” kapcsolatban utólag felhozott érvet, amely az ajánlattételhez szükséges dokumentáció szerint és az EUIPO alkalmazásai összességének igen „kritikus” jellegére tekintettel olyan standard elem, amelyet átadás esetén figyelembe kell venni.

101 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a jelen odaítélési szempont keretében feltett kérdés különösen homályos, mivel általánosan utal az „előirányzott kulcsfontosságú intézkedésekre”. Ebből következik, hogy a bizonyos „szempontok” bemutatására vonatkozó részletes követelményeknek, amely szempontok a bírálóbizottsági jelentésben kifejtett kritika szerint az elsőrendű felperes ajánlatában nem szerepelnek, az említett odaítélési szempont megfogalmazására tekintettel nincs kellően világos, pontos és egyértelmű alapjuk ahhoz, hogy minden, észszerű mértékben tájékozott, általános gondossággal eljáró ajánlattevő ugyanúgy értelmezhesse, az ajánlatkérő pedig objektíven és egységesen alkalmazhassa azokat annak ellenőrzésekor, hogy az ajánlattevők ajánlatai megfelelnek-e az említett követelményeknek (lásd ebben az értelemben: 2011. február 17-i Bizottság kontra Ciprus ítélet, C-251/09, EU:C:2011:84, 39. és 40. pont; 2012. október 25-i Astrim és Elyo Italia kontra Bizottság ítélet, T-216/09, EU:T:2012:574, 35–37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

102 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy a felperesek nem kérdőjelezik meg kifejezetten és közvetlenül ezen odaítélési szempont pontatlanságát, illetve egyértelműségének hiányát. Márpedig a Törvényszéknek, amely nem vizsgálhatja meg hivatalból az említett szempont jogszerűségét mint olyat, a felperesek által kifejezetten felhozott érvekre kell korlátoznia a felülvizsgálatát. Ezen érvek magukban

foglalják lényegében egyrészt azon állítólagos követelményt, hogy a jelenlegi szolgáltató és az új szerződő fél között megállapodást kell kötni, másrészt pedig azt, hogy nem vették figyelembe kellőképpen a rendszer összetettségét és kritikus jellegét.

103 Ami az első érvet illeti, tekintettel arra, hogy az említett odaítélési szempont homályosan és általánosan hivatkozik az „előirányzott kulcsfontosságú intézkedésekre”, a felperesek mindazonáltal jogosan érvelnek azzal, hogy az ajánlatkérő nem támaszkodhatott volna azon állítólagos konkrét követelményre, hogy „a két szolgáltatónak meg kell állapodnia az átmenet végéről”. Ezenkívül, anélkül hogy értékelni kellene az ajánlattételhez szükséges dokumentációban állítólag megkövetelt, meg nem határozott megállapodás jogi vagy nem jogi jellegét, emlékeztetni kell arra, hogy az elsőrendű felperes az ajánlatában azon az álláspontón volt, „hogy az [EUIPO-val] és a korábbi szerződő féllel való zökkenőmentes együttműködés jelentősen megkönnyíti majd a know-how átadását”, és hogy „[e]zen okból [az elsőrendű felperes] mindent megtesz annak érdekében, hogy rendelkezésre álljanak az [EUIPO-val] és a korábbi szerződő féllel való sikeres együttműködéshez szükséges eszközök”.

104 Ezen állításra tekintettel a bírálóbizottság azon kifogása, miszerint az elsőrendű felperes ajánlata nem irányozta elő azt, hogy „a két szolgáltatónak meg kell állapodnia az átmenet végéről”, formalista és túlzó, mivel az elsőrendű felperes felajánlotta, hogy mindent megtesz annak érdekében, hogy az átmeneti szakaszban együttműködést alakítson ki a korábbi szerződő féllel a know-how átadásának lehetővé tétele érdekében, ami nagymértékben átfedésben van az ajánlatkérő által utólag megkövetelt állítólagos „megállapodás” célkitűzésével. Az EUIPO nem kérdőjelezheti meg e megállapítást a tárgyaláson előadott azon érvével, miszerint e kérdésben az elsőrendű felperes ajánlata csupán egy folyamatot írt le, nem pedig annak eredményét, ugyanis éppen ezt követelte meg az a megfogalmazás, hogy „sikerrel lezárta a szerződés kezdetét jelentő átmeneti szakaszt”, mivel egy ilyen követelmény, és főleg egy „megállapodás” megkötésére vonatkozó eredménykötelem nem tűnik ki kellően egyértelműen a szóban forgó kérdésből. Rá kell mutatni arra, hogy az említett követelmény nem következik az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 2.2.1 pontjának első bekezdéséből sem, amelyre az EUIPO csak a tárgyaláson hivatkozott az ötödik kifogással összefüggésben (lásd az alábbi 135. pontot), mivel e rendelkezés egyértelműen azt jelzi, hogy nem az új szerződő fél, hanem az EUIPO feladata volt egy olyan konkrét megállapodás kötése, amely megköveteli, hogy az említett szerződő fél a know-how-nak egyrészt ez utóbbi, másrészt pedig a korábbi szerződő fél és az EUIPO közötti átadása érdekében egy folyamatot hajtson végre az EUIPO informatikai rendszereinek a karbantartásáért való felelősség vállalása érdekében. A EUIPO tehát azáltal, hogy e tekintetben kifogásolta az elsőrendű felperes ajánlatát, nyilvánvaló értékelési hibát vétett.

[omissis]

108 Ebből következik, hogy a második érv nem fogadható el, és hogy ezzel összefüggésben nem szükséges határozni az EUIPO által e tekintetben – különösen a keresetlevél A.14 mellékletében kifejtett megfontolásokra utalást illetően – védekezésül felhozott elfogadhatatlansági kifogásról.

109 A fenti megfontolásokból következik, hogy a második kifogásnak részben helyt kell adni, és azt részben el kell utasítani.

–Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1.1.3.10 pontja 1. szempontjának 1.1 alszempontjára vonatkozó, harmadik kifogásról

110 Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1.1.3.10 pontja 1. szempontjának 1.1 alszempontja keretében feltett kérdés azt kívánta lehetővé tenni, hogy az ajánlatkérő megtudja, melyek azok a „többi kulcsfontosságú aspektusok”, amelyek az ajánlattevő szerint lényegesek a szerződés kezdetét jelentő, egy „sajátos informatikai rendszerre” vonatkozó átmeneti „in” szakaszban.

111 E kérdésben a bírálóbizottsági jelentés vonatkozó része az elsőrendű felperes ajánlatának műszaki minőségét illetően a következőket állította:

„Formai szempontból a válasz túl hosszú. Jelentős részben a korábbi kérdésekre adott válaszok megismétléséről van szó (ennélfogva nem fedi le a »többi kulcsfontosságú aspektust«). Jelentős aspektusok hiányoznak: a folyamat rugalmas jellege (mivel a kisebb alkalmazások nem igényelnek a szerződés kezdetén teljes átmeneti folyamatot), a folyamatban lévő fejlesztéseknek és az átmeneti szakaszokban való alkalmazásoknak az ellenőrzése, valamint a földrajzi korlátok."

112 A felperesek azt róják az EUIPO terhére, hogy tévesen kifogásolta az elsőrendű felperes ajánlatában adott válasz hosszát, valamint annak ismétlődő és hiányos jellegét, amely válasz lefedi mind a folyamat rugalmas jellegét, mind pedig a földrajzi korlátokat. Ezenkívül az EUIPO által az eljárás során előadottakkal ellentétben az említett ajánlat olyan módszert javasolt, amely megfelel magának a méretezhetőség meghatározásának – és nem egy „állandó méretű" modellt jelent –, mivel minden egyes alkalommal figyelembe kívánta venni a fennálló érintett helyzetet, és így minden egyes esetben az egyes feladatok igényei alapján méretre szabott volt.

113 Az EUIPO ezzel szemben lényegében azzal érvel, hogy az ajánlattételhez szükséges dokumentáció azt is előírta, hogy az ajánlatoknak világosaknak és tömöreknek kell lenniük, és konkrétan a feltett kérdésre kell vonatkozniuk. Márpedig különösen az 1.1.3.10 kérdésre adott válasz bevezetője csupán megismételte az 1.1.3.3 kérdésre adott válasz bevezetőjét. Ezenkívül a felperesek nem bizonyították, hogy az elsőrendű felperes ajánlata figyelembe vette a projekt méretezhetőségét, illetve a földrajzi korlátokat. A bírálóbizottság kifogásának megfelelően az említett ajánlat nem vette figyelembe az EUIPO keretében már létező különböző szoftvereket, amint azokat az ajánlattételhez szükséges dokumentáció II. mellékletéhez csatolt iratok bemutatták. Egyébiránt a szerződés végét jelentő átmeneti szakaszhoz hasonlóan az említett ajánlat nem tért ki a földrajzi korlátokkal kapcsolatos azon kockázatokra sem, amelyek a szerződés kezdetén az átmeneti szakasz során jelentkeznek.

114 Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1.1.3.5 pontja 1. szempontjának 1.1 alszempontjához hasonlóan (lásd a fenti 101. pontot) a jelen szempont is kétségtelenül a világosság és a pontosság hiányában szenved, mivel lényegében arra az általános kérdésre korlátozódik, hogy melyek azok a „többi kulcsfontosságú aspektusok", amelyeket az ajánlattevők a szerződés kezdetét jelentő átmeneti szakaszban lényegesnek tekintenek. Azonban, noha a felperesek a keresetlevél A.14 mellékletében szereplő ismertetőjük keretében kifogásolják e szempont pontosságának hiányát, amely szempontot az EUIPO a közbeszerzési eljárásban kifejezetten feltett kérdések ellenére sem tisztázta, a felperesek ilyen érvet a keresetlevélben magában nem adnak elő. Ennélfogva a fenti 83. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatra tekintettel e vitatást, amelynek a keresetlevél szövegében semmi nyoma, az 1991. május 2-i eljárási szabályzat 44. cikke 1. §-ának c) pontja értelmében elfogadhatatlannak kell tekinteni az EUIPO által e tekintetben védekezésül felhozott elfogadhatatlansági kifogásnak megfelelően.

115 Az első érvet illetően, amely elfogadható, mivel arra magában a keresetlevélben hivatkoztak, és amely szerint az ajánlatkérő tévesen kifogásolta az elsőrendű felperes ajánlatában adott válasz hosszát, valamint annak ismétlődő jellegét, az EUIPO a tárgyaláson kifejtette, hogy e megállapítás „formai szempontból" arra utaló negatív értékítéletet hordoz magában, hogy az adott válasz nem eléggé tömör és világos, továbbá nem konkrétan a feltett kérdésre vonatkozik. Márpedig ezen, csupán az eljárás során adott pontosítás nem változtathat a bírálóbizottsági jelentésben tett, tisztán formai kritika tartalmán, amely az elsőrendű felperes által adott válasz hosszára és ismétlődő jellegére vonatkozott. Ugyanígy nem tűnik ki sem az ajánlattételhez szükséges dokumentációból, sem pedig a bírálóbizottsági jelentés indokolásából, hogy egy ilyen értékítélet mennyiben indokolt, mivel az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 17. mellékletének bevezető része ezzel szemben azt mondja ki, hogy az egyes egyedi kérdésekre adott válaszoknak egy-két oldalasaknak kell lenniük, amely olyan formai szabályt jelent, amelynek az elsőrendű felperes válasza a jelen ügyben eleget tett. Ennélfogva az első érvnek helyt kell adni, és az EUIPO által e tekintetben védekezésül felhozott elfogadhatatlansági kifogást el kell utasítani.

116 A második érvet illetően elegendő megállapítani, hogy azt érthetően kizárólag a keresetlevél A.14 melléklete fejti ki, ily módon a fenti 83. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően ezen érvet elfogadhatatlannak kell nyilvánítani. Egyébként, még ha figyelembe is vennénk az említett mellékletben kifejtett érveket, azok nem elegendőek azon kifogás megalapozásához, hogy az EUIPO a szóban forgó pontszámok megállapítása során nyilvánvaló értékelési hibát vétett.

[omissis]

121 A fenti megfontolásokból következik, hogy az EUIPO nem követett el nyilvánvaló mérlegelési hibát akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy az elsőrendű felperes ajánlata nem fedi le a „folyamat rugalmas jellegét”, a „folyamatban lévő fejlesztések ellenőrzését”, az „átmeneti szakaszokban való alkalmazásokat”, valamint a „földrajzi korlátokat” mint az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1.1.3.10 pontja 1. szempontjának 1.1 alszempontja értelmében vett „többi kulcsfontosságú aspektust”.

122 Következésképpen a harmadik kifogásnak részben helyt kell adni – és az EUIPO által e tekintetben védekezésül felhozott elfogadhatatlansági kifogást el kell utasítani –, részben pedig el kell utasítani.

–Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1.1.4.3 pontja 1. szempontjának 1.1 alszempontjára vonatkozó, negyedik kifogásról *[omissis]*

– Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1.1.4.4 pontja 1. szempontjának 1.1 alszempontjára vonatkozó, ötödik kifogásról *[omissis]*

– Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1.1.4.5 pontja 1. szempontjának 1.1 alszempontjára vonatkozó, hatodik kifogásról

140 Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1.1.4.5 pontja 1. szempontjának 1.1 alszempontja keretében feltett kérdés azt kívánta lehetővé tenni, hogy az ajánlatkérő megtudja, melyek azok a „kulcsfontosságú intézkedések, amelyek alapján megállapítható, hogy a szerződés végét jelentő, egy sajátos informatikai rendszerre vonatkozó átmeneti szakasz [»out« szakasz] sikeresen lezárult”.

141 E tekintetben a bírálóbizottsági jelentés vonatkozó része az elsőrendű felperes ajánlatának műszaki minőségét illetően a következőkre mutatott rá:

„A válasz túl hosszú. Csak a válasz utolsó 25%-a kapcsolódik a kérdéshez. A válasz nem tartalmazza azon szempontok listáját, amelyek lehetővé teszik a szerződés végét jelentő átmenet lezárulásának értékelését. Jelentős szempontok hiányoznak: a tervezett feladatok lezárultak, a kockázatok lezárultak, a szerződés elejét jelentő átmenetet végrehajtó szolgáltató érvényesítette az átmenetet.”

142 A felperesek lényegében azt vitatják, hogy az említett ajánlatban lévő válasz állítólag túl hosszú, hogy a válasz nem sorolja fel azokat a szempontokat, amelyek lehetővé tennék a szerződés végét jelentő átmenet lezárulásának megítélését, és hogy jelentős szempontok hiányoznak. Az EUIPO szerint lényegében az elsőrendű felperes ajánlata elmulasztotta felsorolni azokat a szempontokat, amelyek lehetővé teszik a szerződés végét jelentő átmenet lezárulásának értékelését, mivel az ajánlattevőknek konkrét „kulcsfontosságú intézkedéseket”, értékeket és számadatokat kellett szolgáltatniuk annak alátámasztása és megvizsgálásának lehetővé tétele érdekében, hogy ezen átmeneti szakaszt megfelelően végrehajtották-e. Az elsőrendű felperes ajánlata ugyanis csak azokat a folyamatokat írta le, amelyek lehetővé teszik e számadatok megszerzését.

143 Előzetesen meg kell állapítani, hogy noha – a fenti odaítélési szempontokhoz hasonlóan – a szóban forgó odaítélési szempont nem eléggé világos és pontos, mivel csupán általánosságban utal „kulcsfontosságú intézkedésekre”, a felperesek sem a keresetlevélben, sem pedig az A.14 mellékletben

nem vitatták kifejezetten és külön e szempontot, ily módon azt a Törvényszék nem vizsgálhatja meg hivatalból. A felülvizsgálatnak tehát arra kell korlátozódnia, hogy a felperesek által előadott egyes érvek fényében nem került-e sor nyilvánvaló értékelési hibára.

144 Először is, ami az elsőrendű felperes túl hosszú válaszára alapított kifogást illeti, a harmadik kifogás keretében kifejtetteknek megfelelően elegendő rámutatni arra, hogy az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 17. melléklete egyértelműen kimondja, hogy az egyes egyedi kérdésekre adott válaszoknak egy-két oldalasoknak kell lenniük, és az említett válasz nem haladja meg ezt a határt. A fenti 115. pontban megállapítottakhoz hasonlóan ennélfogva azt a következtetést kell levonni, hogy ezen értékelés nyilvánvalóan hibás, és az EUIPO által e tekintetben védekezésül felhozott elfogadhatatlansági kifogást el kell utasítani.

145 Másodszor sem a bírálóbizottsági jelentés, sem az EUIPO nem fejtette ki jogilag megkövetelt módon – még a Törvényszék által a tárgyaláson feltett szóbeli kérdést követően sem –, hogy az ajánlatkérő milyen okokból vélte úgy, hogy az elsőrendű felperes által adott válasz szövegének csak 25%-a releváns a feltett kérdés tekintetében. Mindenesetre azon tény, hogy az említett válasz utolsó részét, amely körülbelül a szöveg egynegyedének felel meg, megelőzi a „3. A szerződés végét jelentő átmenet hatékonyságának és lezárulásának értékelése” cím, önmagában nem indokolta azt, hogy úgy tekintsék, hogy e válasz többi része, amelyet a „2. A rendszer vonatkozásában a szerződés végét jelentő átmenet sikerének biztosítására irányuló minőségi intézkedések” cím és a „2.1 Kulcsfontosságú minőségi intézkedések” cím alatt fejtettek ki, nem releváns e tekintetben. Mivel az ajánlatot elutasító határozat alátámasztására felhozott indokok így nem teszik lehetővé sem a felperesek, sem pedig a Törvényszék számára, hogy megítéljék az ajánlatkérő e tekintetben elvégzett értékelésének megalapozottságát, ezen értékelést az indokolás elégtelensége jellemzi, amelyet a Törvényszéknek mint imperatív jogalapot hivatalból kell figyelembe vennie (lásd ebben az értelemben: 2009. május 20-i VIP Car Solutions kontra Parlament ítélet, T-89/07, EBHT, EU:T:2009:163, 65. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), és amelyet az EUIPO az eljárás során már nem orvosolhat (lásd ebben az értelemben: 2013. február 21-i Evropaïki Dynamiki kontra Bizottság ítélet, T-9/10, EU:T:2013:88, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[omissis]

148 Következésképpen a jelen kifogást részben el kell utasítani, és annak részben helyt kell adni, mivel az elsőrendű felperes ajánlatának hosszát illetően nyilvánvaló értékelési hibát, valamint az indokolás elégtelenségét kell megállapítani.

– Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1.3.1.12 pontja 1. szempontjának 1.3 alszempontjára vonatkozó, hetedik kifogásról *[omissis]*

– Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1.4.2.4 pontja 1. szempontjának 1.4 alszempontjára vonatkozó, nyolcadik kifogásról *[omissis]*

– Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1.4.4.10 pontja 1. szempontjának 1.4 alszempontjára vonatkozó, kilencedik kifogásról *[omissis]*

– Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1.4.4.12 pontja 1. szempontjának 1.4 alszempontjára vonatkozó, tizedik kifogásról *[omissis]*

– Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1. szempontjának 1.5 és 1.6 alszempontjára vonatkozó, tizenegyedik kifogásról *[omissis]*

– Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 2. szempontjára vonatkozó, tizenkettedik kifogásról *[omissis]*

– Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 3.1.1.2 pontja 3. szempontjának 3.1 alszempontjára vonatkozó, tizenharmadik kifogásról

189 Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 3.1.1.2 pontja 3. szempontjának 3.1 alszempontja keretében feltett kérdés értelmében az ajánlattevőknek be kellett mutatniuk az ügyfeleikkel való kapcsolattartási modelljük főbb jellemzőit.

190 Ezzel kapcsolatban a bírálóbizottsági jelentés vonatkozó része többek között a következőkre mutatott rá az elsőrendű felperes ajánlatának műszaki minőségét illetően általában az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 3. szempontjára és különösen a 3.1.1.2 pontra tekintettel:

„A European Dynamics válaszai általánosságban megfelelnek az ajánlattételhez szükséges dokumentációnak. A következő pontokat illetően néhány gyenge pont került azonosításra:

3.1.1.2:
A javasolt szervezet nem vonatkozik konkrétan a taktikai vagy operatív szintekre. Nem határoztak meg világos kommunikációs tervet. Nem követik a standard irányítási módszert.”

191 A felperesek szerint ezzel összefüggésben az ajánlatkérő új, az ajánlattételhez szükséges dokumentációban nem foglalt odaítélési alszempontokra támaszkodott. Vitatják azt, hogy az elsőrendű felperes ajánlata nem tért ki kifejezetten a taktikai vagy operatív szintekre. Az említett ajánlat bemutatott egy, az ügyfelekkel való kapcsolattartás keretében hatékony kommunikációs rendszert is, noha az ajánlattételhez szükséges dokumentáció nem követelt meg egy „kommunikációs tervet”, hanem csak egy általános, az ügyfelekkel való kapcsolattartási módszert. Ezenkívül az EUIPO nem bizonyította, hogy az ajánlattételhez szükséges dokumentáció „standard irányítási módszert” követelt meg – amelyet az elsőrendű felperes állítólag nem alkalmazott –, és nem fejtette ki annak tartalmát sem, továbbá nem magyarázta el azt sem, hogy az elsőrendű felperes ajánlata mennyiben nem felel meg ezen új követelménynek.

192 Az EUIPO ezzel szemben azzal érvel, hogy a standard irányítási módszer hiányára vonatkozó megjegyzésnek nem az volt a célja, hogy azt állítsa, hogy az elsőrendű felperes ajánlatának ezt a módszert kellett volna alkalmaznia, hanem hogy ezen, az EUIPO által mindennaposan alkalmazott módszer egyes lényegi aspektusaira „nem tértek ki, mivel az ajánlat részletesebb is lehetett volna”. Így

a felperesek azt állították, hogy a „6. szakaszban” kitértek a „taktikai és operatív szintekre”, noha e dokumentum nem létezik. Az elsőrendű felperes által adott válasz megfelelő jellegének hányára egy másik példa „a szolgáltató és az ügyfél közötti kapcsolatok megszervezésére” vonatkozó válasz, amelyben az elsőrendű felperes azt állította, hogy kijelöl egy kapcsolattartót, aki válaszol az ügyfél kéréseire, és hogy összeírta az összes olyan tevékenységet, amelyet e tekintetben e kapcsolattartóra kell bízni, többek között a „találkozók megszervezését”, vagy azt, hogy „ellenőrizni kell a szolgáltatás színvonalával kapcsolatos követelmények betartását”. Ráadásul az elsőrendű felperes, noha maga is azt állította, hogy a kommunikáció döntő jelentőségű az ügyfelekkel való jó kapcsolat kialakításához, nem nyújtott be kommunikációs tervet, amire a bírálóbizottság tehát jogosan mutatott rá.

193 Meg kell állapítani, hogy a jelen odaítélési szempont, amely szerint az ajánlattevőknek be kell mutatniuk az ügyfeleikkel való kapcsolattartási modelljük „főbb jellemzőit”, különösen homályos, tehát nem alkalmas arra, hogy lehetővé tegye azt, hogy az észszerű mértékben tájékozott, általános gondossággal eljáró ajánlattevők e szempontot ugyanúgy értelmezhessék, és azt, hogy az ajánlatkérő a benyújtott különböző ajánlatokat objektíven és átláthatóan, összehasonlító módon értékelhesse (lásd a fenti 101. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Amint ezt a felperesek is előadják, ebből az következik, hogy a bírálóbizottsági jelentésben utólag felsorolt alszempontok, azaz a taktikai vagy operatív szintek, egy kommunikációs terv kidolgozása és a standard irányítási módszer nincs kellően világosan, pontosan és egyértelműen megalapozva az említett odaítélési szempont szövegében. Az ilyen megközelítés pedig nyilvánvalóan ellentétes az állandó ítélkezési gyakorlattal, amely kimondta, hogy az egyenlő bánásmód és az átláthatóság elve tiszteletben tartásának biztosítása érdekében szükséges, hogy a potenciális ajánlattevők az ajánlatuk elkészítésének időpontjában ismerjék az ajánlatkérő által a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat meghatározása során figyelembe vett összes szempontot, valamint, amennyiben lehetséges, ezek viszonylagos súlyát, és következésképpen az ajánlatkérő nem alkalmazhat az odaítélési szempontokra vonatkozó olyan alszempontokat, amelyeket nem ismertetett előzetesen az ajánlattevőkkel (lásd ebben az értelemben: 2008. január 24-i Lianakis és társai ítélet, C-532/06, EBHT, EU:C:2008:40, 36–38. pont; 2011. július 21-i Evropaïki Dynamiki kontra EMSA ítélet, C-252/10 P, EU:C:2011:512, 30. és 31. pont). Ennélfogva az EUIPO által az eljárás során e tekintetben kifejtett érvelés, amely a szóban forgó odaítélési szempont újbóli értelmezésére, valamint arra irányul, hogy az említett szempontnak így tulajdonított jelentésre tekintettel utólag igazolja a bírálóbizottsági jelentésben kifejtett értékelést, nem fogadható el, tehát azt el kell utasítani. Ebből következik, hogy az ajánlatkérő nem volt jogosult arra, hogy a bírálóbizottsági jelentésben kifejtett negatív értékelést a szóban forgó odaítélési szempontra alapítsa.

194 Pusztán ezen okokból meg kell állapítani nyilvánvaló értékelési hiba fennállását, és a jelen kifogásnak helyt kell adni, amely kifogás kellően részletes kifejtése megtalálható magában a keresetlevél szövegében. Ebből továbbá az következik, hogy az EUIPO által e tekintetben védekezésül felhozott elfogadhatatlansági kifogást – különösen a keresetlevél A.14 mellékletében foglalt megfontolásokra való utalást illetően – el kell utasítani, és nem szükséges megvizsgálni azt, hogy az elsőrendű felperes ajánlata lefedte-e, vagy sem, az állítólagos hiányzó szempontokat, mint például egy kommunikációs terv létezését.

– Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 3.1.2.2 pontja 3. szempontjának 3.1 alszempontjára vonatkozó, tizennegyedik kifogásról *[omissis]*

– Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 3.1.4.2 pontja 3. szempontjának 3.1 alszempontjára vonatkozó, tizenötödik kifogásról *[omissis]*

A második jogalapnak az elsőrendű felperes által benyújtott ajánlat pénzügyi minőségének értékelése során elkövetett nyilvánvaló értékelési hibákra, a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kritériumának megsértésére és a szerződés tárgyának módosítására alapított második, harmadik és negyedik részéről

– Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció vonatkozó része tartalmának felidézése *[omissis]*

– A felek érveinek felidézése *[omissis]*

– A jelen ügy értékelése

215 Egyrészt előzetesen rá kell mutatni arra, hogy valamely ajánlattevő vitathatja mellékesen az ajánlattételhez szükséges dokumentációban foglalt és az ajánlatkérő által az ajánlatok összehasonlító értékelése során alkalmazott pénzügyi értékelési módszer jogszerűségét (lásd ebben az értelemben: 2011. szeptember 20-i Evropaïki Dynamiki kontra EBB ítélet, T-461/08, EBHT, EU:T:2011:494, 74. pont). Másrészt a vitatott pénzügyi értékelési módszer megválasztásának jogszerűségét illetően emlékeztetni kell arra, hogy az ajánlatkérő széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik a szóban forgó szerződés releváns odaítélési szempontjainak megválasztását, tartalmát és alkalmazását illetően, ideértve a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat meghatározására irányuló szempontokat is, e szempontoknak azonban meg kell felelniük az adott szerződés jellegének, tárgyának és sajátosságainak, és a lehető legjobban kell szolgálniuk az ajánlatkérő által meghatározott szükségleteket és az általa követett célokat (lásd ebben az értelemben: a fent hivatkozott Evropaïki Dynamiki kontra EBB ítélet, EU:T:2011:494, 137. és 192. pont).

[omissis]

223 E megfontolások elegendőek annak megállapításához, hogy a felperesek nem bizonyították sem az ajánlattételhez szükséges dokumentációban előírt pénzügyi értékelési módszer jogellenességét, sem pedig az említett módszer alkalmazásával kapcsolatos nyilvánvaló értékelési hibák fennállását.

224 Következésképpen a második, harmadik és negyedik részt mint megalapozatlant el kell utasítani, anélkül hogy el kellene rendelni a felperesek által kérelmezett pervezető intézkedéseket.

Közbenső következtetés

225 A fenti megfontolások összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy a második jogalapnak részben helyt kell adni, és azt részben el kell utasítani.

226 Hangsúlyozni kell, hogy mivel a Törvényszék ezzel összefüggésben megállapította az elsőrendű felperes által benyújtott ajánlat értékelésének jogszerűtlenségét eredményező nyilvánvaló értékelési hibák, illetve az indokolás elégtelenségének fennállását, e jogellenességek önmagukban indokolják az ajánlatot elutasító határozat megsemmisítését.

227 E tekintetben ugyanis emlékeztetni kell arra, hogy amint a fenti 14. pontban bemutatott, a műszaki ajánlatok összehasonlító értékelését tartalmazó táblázatból kitűnik, az elsőrendű felperes műszaki ajánlata az 1–3. minőségi szempont vonatkozásában a kiosztott nettó pontszámok súlyozását követően

a maximális bruttó 100 pontot kapta, miközben a három nyertes ajánlattevő ajánlatai az 1–3. minőségi szempont vonatkozásában csak jelentősen alacsonyabb nettó és bruttó pontszámot kaptak, közülük néhány pedig alig kapott többet, mint a kizárási küszöböt jelentő 45, 15, illetve 10 pont feletti pontszám. Így az elsőrendű felperes ajánlatára adott nettó 87,90 pontot bruttó 100 pontra emelték, míg az IECI ajánlatára adott nettó 71,96 pontot bruttó 81,86 pontra, az Unisys ajánlatára adott nettó 70,66 pontot bruttó 80,38 pontra, a Drasis ajánlatára adott nettó 78,05 pontot pedig bruttó 88,78 pontra emelték.

228 Amint az EUIPO a Törvényszék írásbeli kérdésére válaszolva megerősítette, a három nyertes ajánlattevő esetében a hármas szabály alkalmazása miatt emelték meg a pontszámokat, és az emelés arányos volt az elsőrendű felperes ajánlatára alkalmazott emeléssel, mivel a legmagasabb pontszámával ez utóbbi ajánlat jelentette a referenciaértéket. Fordítva, amennyiben a jelen ítélet kihirdetését követően az elsőrendű felperes műszaki ajánlatának a megállapított jogellenességek elkövetése nélkül való új értékelése alapján az ajánlatkérő több pontot adna ezen ajánlatra az 1–3. minőségi szempont vonatkozásában, ebből az következne, hogy a hármas szabály alapján a pontoknak az említett ajánlat javára való megfelelő megemelése – amely ajánlat értékelése jelentené az referenciaértéket – szükségképpen azzal járna, hogy arányosan csökkennének a nyertes ajánlattevőknek adott bruttó pontszámok, ami alkalmas lenne arra, hogy kihasson a rangsorolási eljárásban való végleges besorolásukra. Ráadásul ezen eredmény szükségképpen kihatna valamennyi ajánlatnak az így kiszámított bruttó értékek alapján való súlyozására, a fenti 14. pontban foglalt táblázat szerint gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat meghatározása érdekében.

229 Ez alapján meg kell állapítani, hogy a második jogalap keretében megállapított jogellenességek alkalmasak voltak arra, hogy kihassanak a közbeszerzési eljárás eredményére, és ezt az EUIPO-nak az EUMSZ 266. cikk első bekezdése értelmében figyelembe kell vennie (lásd továbbá az alábbi 276. pontot).

Az ajánlattételhez szükséges dokumentáció amiatti megsértésére alapított új jogalapról, hogy az EUIPO elfogadta az IECI pénzügyi ajánlatát [omissis]

Az indokolási kötelezettség megsértésére alapított, első jogalapról

238 A felperesek az általános költségvetési rendelet 100. cikke (2) bekezdésének és a részletes végrehajtási szabályok 149. cikke (2) bekezdésének megsértésére hivatkoznak, mivel az EUIPO nem adott számukra megfelelő indokolást, és különösen nem küldte meg számukra a bírálóbizottsági jelentés teljes másolatát, hogy lehetővé tegye számukra különösen, hogy megérthessék a különböző ajánlatokkal járó előnyök összehasonlító értékelését, és keresetindítás mellett döntsenek, valamint hogy a Törvényszék elvégezhesse a felülvizsgálatát. Ezért a felperesek azt kérik, hogy a Törvényszék kötelezze az EUIPO-t arra, hogy nyújtsa be a bírálóbizottsági jelentés és a három nyertes ajánlattevő ajánlatainak teljes változatát, valamint e dokumentumok nem bizalmas változatát. Ezzel összefüggésben a felperesek vitatják különösen azt, hogy az elsőrendű felperesnek az ajánlata műszaki minősége vonatkozásában adott pontszám 100% volt, mivel e pontszám az első szempont vonatkozásában 58,21, a második szempont vonatkozásában 18,00, a harmadik szempont vonatkozásában pedig 11,69, vagyis összesen 87,90% volt. Még ha az említett felperes műszaki szempontból a maximális pontszámot is kapta, részletesen meg kellett volna indokolni azokat a viszonylagos előnyöket, amelyekkel a nyertes ajánlattevők ajánlatai a releváns szempontokra és alszempontokra tekintettel jártak, annak érdekében, hogy a nem nyertes ajánlattevő megérthesse az ajánlatok összehasonlító értékelését, és gyakorolhassa a hatékony bírósági felülvizsgálathoz való jogát.

239 Az EUIPO ezzel szemben lényegében úgy érvel, hogy teljesítette az indokolási kötelezettségét, különösen mivel a vitatott levélben közölte a közbeszerzési eljárás eredményét, továbbá a 2011. augusztus 26-i és szeptember 15-i levelében válaszolt a felperesek magyarázatok iránti kérelmeire. A bírálóbizottsági jelentésnek a 2011. augusztus 26-i levélhez csatolt kivonata pusztán azért nem

tartalmazza a bírálóbizottságnak a nyertes ajánlattevők ajánlataival kapcsolatos megjegyzéseit, mert nem volt olyan viszonylagos előny, amelyet jelezni kellett volna az ajánlatok műszaki minőségét illetően, és az elsőrendű felperes ajánlata a műszaki odaítélési szempontok összessége vonatkozásában a maximális pontszámot kapta, vagyis 100-ból 100-at, és a külön-külön figyelembe vett egyes műszaki szempontok vonatkozásában is a legjobb pontszámokat kapta. Ugyanígy a pénzügyi szempontok értékelését illetően nyújtott információk elegendők voltak, és lehetővé tették az elsőrendű felperes számára különösen azt, hogy a pénzügyi ajánlatára adott pontszámok és a nyertes ajánlattevőknek adott pontszámok alapján kiszámíthassa ez utóbbiak pénzügyi ajánlatait.

240 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amikor – amint a jelen ügyben is – az Unió intézményei, szervei vagy hivatalai ajánlatkérő minőségükben széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek, az uniós jogrendben biztosított garanciáknak a közigazgatási eljárásokban való tiszteletben tartása még inkább alapvető jelentőségű. E garanciák közé tartozik különösen a hatáskörrel rendelkező intézmény azon kötelezettsége, hogy határozatait megfelelően megindokolja. Az uniós bíróság ugyanis kizárólag így tudja megvizsgálni a mérlegelési jogkör gyakorlásának alapjául szolgáló ténybeli és jogi elemek együttes fennállását (1991. november 21-i Technische Universität München ítélet, C-269/90, EBHT, EU:C:1991:438, 14. pont; VIP Car Solutions kontra Parlament ítélet, fenti 145. pont, EU:T:2009:163, 61. pont; 2012. december 12-i Evropaïki Dynamiki konta EÉBH ítélet, T-457/07, EU:T:2012:671, 42. pont).

241 Az EUMSZ 296. cikk második bekezdésében foglalt indokolási kötelezettség értelmében a jogi aktus kibocsátójának világosan és egyértelműen kell előadnia érvelését úgy, hogy egyrészt az érdekeltek jogaik érvényesítése érdekében megismerhessék a meghozott intézkedés indokait, másrészt pedig a bíróság gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét. Ezenkívül ezen indokolási kötelezettséget az eset körülményeire, így különösen a jogi aktus tartalmára, a felhozott indokok jellegére, és a címzettek vagy a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett egyéb személyek magyarázathoz fűződő érdekére tekintettel kell vizsgálni (lásd: Evropaïki Dynamiki kontra Bizottság ítélet, fenti 145. pont, EU:T:2013:88, 25. és 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Egyébiránt az indokolási kötelezettség olyan lényeges alaki követelmény, amelyet meg kell különböztetni az indokolás megalapozottságának kérdésétől, amely a vitatott aktus érdemi jogszerűségét veti fel (lásd: 2012. május 22-i Evropaïki Dynamiki kontra Bizottság ítélet, T-17/09, EU:T:2012:243, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

242 A közbeszerzési szerződések odaítélése területén az általános költségvetési rendelet 100. cikke (2) bekezdésének első albekezdése, valamint a részletes végrehajtási szabályok 149. cikkének (3) bekezdése részletezi azokat a feltételeket, amelyek mellett az ajánlatkérő eleget tesz az ajánlattevőkkel szemben fennálló indokolási kötelezettségének.

243 Így az általános költségvetési rendelet 100. cikke (2) bekezdésének első albekezdése szerint „[a]z ajánlatkérő tájékoztatja a határozat indokairól azon pályázókat [helyesen: részvételre jelentkezőket] vagy ajánlattevőket, akiknek az ajánlatát vagy pályázatát [helyesen: akiknek a részvételi jelentkezését vagy ajánlatát] elutasították, és a sikeres pályázat [helyesen: nyertes ajánlat] jellemzőiről és viszonylagos előnyeiről, valamint a szerződést elnyerő ajánlattevő nevéről azon ajánlattevőket, akiknek a pályázata [helyesen: az ajánlata] elfogadható, és akik ezt írásban kérik”.

244 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy e rendelkezés alapján nem követelhető meg az ajánlatkérőtől egyrészt az, hogy azon ajánlattevő számára, akinek az ajánlatát nem fogadták el, az ajánlat elutasításának indokain felül olyan részletes összefoglalót küldjön, amelyből kitűnik, hogy ajánlatának értékelésekor miként vették figyelembe annak egyes részleteit, másrészt pedig nem követelhető meg az, hogy a nyertes ajánlat jellemzőinek és viszonylagos előnyeinek közlése keretében megküldje ezen ajánlat és a sikertelen ajánlattevő ajánlatának részletes összehasonlító elemzését. Ugyanígy az ajánlatkérő nem köteles a sikertelen ajánlattevő írásbeli kérelmére megküldeni a bírálóbizottsági jelentés teljes másolatát sem (2011. szeptember 20-i Evropaïki Dynamiki kontra Bizottság végzés, C-561/10 P, EU:C:2011:598, 27. pont; 2011. november 29-i Evropaïki Dynamiki

kontra Bizottság végzés, C-235/11 P, EU:C:2011:791, 50. és 51. pont; 2012. október 4-i Evropaïki Dynamiki kontra Bizottság ítélet, C-629/11 P, EU:C:2012:617, 21–23. pont). Az uniós bíróság mindazonáltal megvizsgálja, hogy az ajánlattételhez szükséges dokumentáció világosan kifejti-e az ajánlatkérő által az ajánlatok műszaki értékelésekor alkalmazott módszert, ideértve a különböző odaítélési szempontokat, azoknak az értékelés során, azaz a teljes pontszám kiszámítása során való viszonylagos súlyát, valamint az egyes kritériumok vonatkozásában adható minimális és maximális pontszámot (lásd ebben az értelemben: a fent hivatkozott Evropaïki Dynamiki kontra Bizottság ítélet, EU:C:2012:617, 29. pont).

245 Előzetesen rá kell mutatni arra, hogy a fenti 244. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében az ajánlatkérő főszabály szerint nem köteles a sikertelen ajánlattevő számára hozzáférést biztosítani sem a szóban forgó szerződést elnyerő ajánlattevő ajánlatának, sem pedig a bírálóbizottsági jelentésnek a teljes változatához. Ezenkívül, amennyiben bebizonyosodik, hogy a jelen ügyben a felek írásbeli beadványaira, az aktához csatolt iratokra és a tárgyalás eredményeire tekintettel a Törvényszék kellő információval rendelkezik ahhoz, hogy a jelen jogvitában határozatot hozzon (lásd ebben az értelemben: 2006. november 16-i Peróxidos Orgánicos kontra Bizottság ítélet, T-120/04, EBHT, EU:T:2006:350, 80. pont), nem kell helyt adni a felperesek pervezető, illetve bizonyításfelvételi intézkedések iránti kérelmeinek, amelyek szükségességéről végeredményben egyedül a Törvényszék dönthet (lásd ebben az értelemben: 2009. szeptember 24-i Erste Group Bank és társai kontra Bizottság ítélet, C-125/07 P, C-133/07 P és C-137/07 P, EBHT, EU:C:2009:576, 319. pont; 2010. június 10-i Thomson Sales Europe kontra Bizottság végzés, C-498/09 P, EU:C:2010:338, 138. pont). Mindenesetre utalni kell arra, hogy a jelen ügyben a Törvényszék részben helyt adott a felperesek kérelmeinek, mivel a 2015. március 27-i végzésében (lásd a fenti 26. pontot) elrendelte, hogy az EUIPO nyújtsa be a nyertes ajánlattevők és az elsőrendű felperes pénzügyi ajánlatával kapcsolatos számítást és az ezen ajánlatok összehasonlító értékelését bemutató dokumentumokat, amely felkérésnek az EUIPO eleget tett.

246 Ezt követően az EUIPO által utólag – azaz a vitatott levelet követően megküldött 2011. augusztus 26-i és szeptember 15-i leveleiben – előadott indokokat illetően nem vitatott, hogy az említett levelek önmagukban olyan, az ajánlatot elutasító határozat indokolását kiegészítő leveleknek minősülnek az általános költségvetési rendelet 100. cikke (2) bekezdésének első albekezdése és a részletes végrehajtási szabályok 149. cikkének (3) bekezdése értelmében, amelyeket a Törvényszék figyelembe vehet.

247 Meg kell tehát még vizsgálni azt, hogy e leveleket az indokolás elégtelensége jellemzi-e – és amennyiben igen, mennyiben –, éppen abból az okból, hogy e levelek nem tették lehetővé a felperesek számára, hogy jogaik érvényesítése érdekében a meghozott intézkedés indokait megismerhessék, az uniós bíróság számára pedig, hogy az érdemi jogszerűség tekintetében gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét.

248 E tekintetben figyelembe kell venni mind az elsőrendű felperes ajánlatának egyedi értékelését, mint pedig ezen ajánlatnak a nyertes ajánlattevők ajánlataival való összehasonlító értékelését.

249 Elsősorban az elsőrendű felperes ajánlata műszaki minőségének egyedi értékelését illetően a 2011. augusztus 26-i levélben foglalt értékelési táblázatból (lásd a fenti 14. pontot) kitűnik, hogy az ajánlatkérő csupán azon nettó pontszámokat közölte, amelyeket az említett ajánlat a három minőségi szempontra külön-külön kapott, anélkül azonban, hogy részletesen megjelölte volna az ajánlattételhez szükséges dokumentációban kifejtett és az ezen ajánlatban megvizsgált különböző alszempontok és alpontok vonatkozásában kapott nettó pontszámokat, és amely alszempontok és alpontok vonatkozásában a bírálóbizottsági jelentés negatív értékeléseket tartalmazott, illetve fordítva, anélkül hogy kifejtette volna, hogy ezen értékelések ahhoz vezették-e az ajánlatkérőt, hogy az elsőrendű felperes rovására levonjon nettó pontokat, illetve részpontokat, és ha igen, mennyiben. Végül egyrészt a bírálóbizottsági jelentésben megfogalmazott negatív értékelések, másrészt pedig a különböző alszempontok és alpontok vonatkozásában odaítélt, illetve oda nem ítélt nettó pontszámok közötti összefüggésre vonatkozó indokolás e hiánya az ajánlattételhez szükséges dokumentációban is tükröződik. Ez utóbbi ugyanis nem ír elő ilyen pontos összefüggést, hanem csupán egy külön

táblázatban utal az 1. minőségi szempont vonatkozásában 65%-os súlyozásra – az 1.1–1.5 alszempont esetében 10–10%-os bontásban –, valamint a 2. minőségi szempont vonatkozásában 20%-os, a 3. minőségi szempont vonatkozásában pedig 15%-os súlyozásra.

250 Noha az ajánlatkérő a hierarchikus odaítélési szempontok megválasztása, valamint a különböző szempontok és alszempontok vonatkozásában adandó pontszámok meghatározása során főszabály szerint széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, és nem köteles arra, hogy a sikertelen ajánlattevő számára olyan részletes összefoglalót küldjön, amelyből kitűnik, hogy ajánlatának értékelésekor miként vették figyelembe annak egyes részleteit, ugyanakkor abban az esetben, ha az ajánlatkérő ilyen választást tett, az uniós bíróságnak lehetősége kell legyen arra, hogy az ajánlattételhez szükséges dokumentáció és az odaítélésről szóló határozat indokolása alapján megvizsgálhassa a különböző műszaki odaítélési szempontoknak és alszempontoknak az értékelés során, azaz a teljes pontszám kiszámítása során való viszonylagos súlyát, valamint az ezen egyes szempontok, illetve alszempontok vonatkozásában adható minimális és maximális pontszámot (lásd ebben az értelemben: Evropaïki Dynamiki kontra Bizottság ítélet, fenti 244. pont, EU:C:2012:617, 21. és 29. pont). Egyébiránt, amikor az ajánlatkérő konkrétan értékeli azt, hogy az adott ajánlat miként tesz eleget, illetve miért nem tesz eleget e különböző szempontoknak és alszempontoknak – amelyek az említett ajánlat átfogó értékelésekor nyilvánvalóan relevánsak –, az indokolási kötelezettség szükségképpen magában foglalja különösen annak kifejtését, hogy a negatív értékelések miként vezettek pontok levonásához.

251 A jelen ügyhöz hasonló esetben ugyanis e követelmény tiszteletben tartása annál is fontosabb, mivel – amint a fenti 227. és 228. pontban kifejtésre került – a bizonyos alszempontok vagy alpontok vonatkozásában esetlegesen levont nettó pontszámok az ajánlatkérő által alkalmazott számítási módszer értelmében automatikusan azzal a következménnyel járnak, hogy megemelkedik a nyertes ajánlattevők ajánlataira azok műszaki minősége alapján adandó bruttó pontszám. Másként szólva, az elsőrendű felperesnek érdeke fűződik ahhoz, hogy megtudja, mennyi pontot vontak le azon egyes alszempontok és alpontok vonatkozásában, amelyek tekintetében a bírálóbizottsági jelentés negatív értékelést tartalmaz, hogy hivatkozni tudjon arra, hogy az említett értékelés nyilvánvalóan hibás jellegére tekintettel e levonás – amelynek következtében a többi ajánlattevő pontszáma megfelelően növekedett – nem volt indokolt.

252 E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy a Törvényszék által a tárgyaláson feltett szóbeli kérdésre válaszolva az EUIPO nem tagadta azt, hogy a különböző alszempontok, illetve alpontok alapján pontszámokat adott, hanem csupán azt állította, hogy az elsőrendű felperes nem volt jogosult arra, hogy megismerje az említett pontok részletes számítási módját és azok részletes bontását, mivel elegendő volt az, hogy az EUIPO közölte a három műszaki vagy minőségi szempontra külön-külön adott végleges teljes pontszámot. A fenti 14. és 249. pontban említett táblázatok együttes értelmezéséből ugyanis az következik, hogy az elsőrendű felperes ajánlata esetében az 1. minőségi szempont vonatkozásában nettó 6,79 pontot (65 – 58,21 = 6,79), a 2. minőségi szempont vonatkozásában nettó 2 pontot (20 – 18 = 2), a 3. minőségi szempont vonatkozásában pedig nettó 3,31 pontot vontak le (15 – 11,69 = 3,31), azaz a vessző utáni két számjegy által alkotott részpontok levonását is beleértve. Ebből következik, hogy az ajánlatok e különböző minőségi szempontokra tekintettel való értékelése során a bírálóbizottság egy matematikai képletet alkalmazott, illetve legalábbis alszempontokként, illetve alpontokként részpontokat adott. Azonban sem a felperesek, sem a Törvényszék számára lehetetlen megérteni a különösen az 1. minőségi szempont keretében azon egyes alszempontok, sőt egyes alpontok vonatkozásában levont pontok kiszámítását, illetve pontos lebontását, amelyeket a bírálóbizottsági jelentés az elsőrendű felperes ajánlata esetében kifejezetten negatívan értékelt. E körülmények között nem lehet felülvizsgálni azt sem, hogy e levonások valóban megfelelnek-e az említett értékeléseknek, és ha igen, mennyiben, ennélfogva pedig azt sem, hogy azok indokoltak-e, vagy sem, illetve legalábbis kellően hihetők-e, vagy sem.

253 Ebből következik, hogy még ha az elsőrendű felperes ajánlata a műszaki minősége alapján végül a maximális bruttó 100 pontot kapta is, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében foglalt hatékony bírói jogvédelem elvére tekintettel, amelynek az indokolási kötelezettséggel való szoros

kapcsolatát az ítélkezési gyakorlat is hangsúlyozta (lásd ebben az értelemben analógia útján: 2013. július 18-i Bizottság és társai kontra Kadi ítélet, C-584/10 P, C-593/10 P és C-595/10 P, EBHT, EU:C:2013:518, 116–119. pont), az elsőrendű felperes megőrzi az annak megismeréséhez fűződő érdekét, hogy az ajánlatkérő által előadott negatív értékelések mennyiben vezettek az ő esetében nettó pontok levonásához, amely levonások terjedelme és indokolása döntő jelentőségű lehet az ajánlatok mind egyedi, mind pedig összehasonlító értékelése jogszerűségének felülvizsgálata keretében (lásd a fenti 227. és 228. pontot).

254 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy az ajánlatot elutasító határozat egyrészt a bírálóbizottsági jelentésben foglalt konkrét negatív értékelések, másrészt pedig az ajánlatkérő által levont nettó pontok közötti összefüggés vonatkozásában elégtelen indokolást tartalmaz.

255 Ezen elégtelen indokolás hozzáadódik az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1. szempontja 1.1 alszempontjának 1.1.4.5 pontját illetően a fenti 145. és 148. pontban megállapított, konkrét elégtelen indokoláshoz.

256 Ezenkívül, amennyiben a felperesek azt állítják, hogy az EUIPO által adott indokolás elégtelensége érvénytelenítette az elsőrendű felperes ajánlatának az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 1. szempontjának 1.5 és 1.6 alszempontjára tekintettel való értékelését (lásd a fenti 178. és 179. pontot), elegendő megállapítani, hogy e kifogás a fenti 249–253. pontban kifejtett megfontolásokhoz kapcsolódik, amelyek szerint az ajánlatkérő nem fejtette ki, hogy a bírálóbizottsági jelentésben előadott értékelés, amely egyébként e tekintetben inkább semleges, mennyiben eredményezhette nettó pontok levonását az elsőrendű felperes ajánlatának rovására. Amennyiben ugyanis nem zárható ki, hogy semmilyen levonásra nem került sor, sem a felperesek, sem pedig a Törvényszék nem tudja megvizsgálni, hogy ez az eset állt-e fenn.

257 Másodsorban az elsőrendű felperes ajánlata műszaki minőségének a nyertes ajánlattevők ajánlatainak műszaki minőségével való összehasonlító értékelését illetően emlékeztetni kell arra, hogy az a tény, hogy az elsőrendű felperes ajánlata a maximális bruttó 100 pontot kapta, önmagában nem elegendő annak megállapításához, hogy az ajánlatkérő nem volt köteles annak kifejtésére, hogy a különböző odaítélési alszempontok és alpontok vonatkozásában mennyi pontot adott az említett ajánlatra, mivel ezen értékelés vitatása lehetővé teszi a felperesek számára a nyertes ajánlattevők ajánlatára adott bruttó pontszámok mértékének vitatását is (lásd a fenti 228. pontot). Márpedig e megállapítás a fenti 249–253. pontban kifejtett megfontolásokhoz kapcsolódik, és nem alapozhatja meg az indokolás más szempontból való elégtelenségét. E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy a fenti 244. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatra tekintettel nem szükséges az, hogy az ajánlatkérő közölje a sikertelen ajánlattevővel a nyertes ajánlattevők ajánlatai műszaki minőségének részletes értékelését, vagy akár a bírálóbizottsági jelentés teljes változatát.

258 Harmadsorban a pénzügyi ajánlatok összehasonlító értékelését illetően elegendő megállapítani, hogy a felperesek ezen értékelést nem tudták érdemben részletesebben vitatni azt követően, hogy az EUIPO benyújtotta az említett összehasonlító értékelést tartalmazó dokumentumot (lásd a fenti 219. pontot). Ebből következik, hogy az ajánlatot elutasító határozat e tekintetben való indokolása nem akadályozta meg a felpereseket abban, hogy e kérdésben a Törvényszékhez forduljanak, sem pedig a Törvényszéket abban, hogy elvégezze a jogszerűség vizsgálatát.

259 A fenti megfontolások összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy az ajánlatot elutasító határozatot több tekintetben is az indokolás elégtelensége jellemzi az általános költségvetési rendelet 100. cikkének az EUMSZ 296. cikk második bekezdésével együttesen értelmezett (2) bekezdése alapján, és az említett határozatot ezen okból is meg kell semmisíteni.

A megtámadott határozatok megsemmisítése iránti kérelmekkel kapcsolatos végkövetkeztetés

260 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első, második és harmadik jogalap keretében megállapított érdemi és alaki jogellenességek miatt az ajánlatot elutasító határozatot teljes egészében meg kell semmisíteni.

261 Egyébiránt a megtámadott határozatok között, azaz az ajánlatot elutasító határozat és a többi kapcsolódó határozat – többek között a szerződést odaítélő, valamint a nyertes ajánlattevőket a rangsorolási eljárásban az elsőtől a harmadik helyre soroló határozat – között fennálló elválaszthatatlan kapcsolatokra tekintettel (lásd ebben az értelemben analógia útján: 2003. február 25-i Strabag Benelux kontra Tanács ítélet, T-183/00, EBHT, EU:T:2003:36, 28. pont) a felperesek kérelmeinek megfelelően (lásd a fenti 30. pontot) az említett határozatokat is meg kell semmisíteni.

2. *A kártérítési kérelemről [omissis]*

264 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az Uniónak az EUMSZ 340. cikk második bekezdése értelmében a szervei jogellenes magatartása esetén fennálló szerződésen kívüli felelősségéhez több feltétel együttes teljesülése szükséges, nevezetesen a kifogásolt magatartás jogellenessége, a kár valós jellege, valamint az állítólagos magatartás és a hivatkozott kár közötti okozati összefüggés fennállása (lásd: Evropaïki Dynamiki kontra Bizottság ítélet, fenti 63. pont, EU:T:2013:528, 215. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ezen elvek *mutatis mutandis* alkalmazandók az Unió ugyanezen rendelkezés értelmében vett szerződésen kívüli felelősségére akkor, ha az Unió valamelyik hivatala – mint például az EUIPO – jogellenes magatartást tanúsít, és kárt okoz (lásd ebben az értelemben: 1992. december 2-i SGEEM és Etroy kontra EBB ítélet, C-370/89, EBHT, EU:C:1992:482, 15. és 16. pont; 2002. április 10-i Lamberts kontra ombudsman ítélet, T-209/00, EBHT, EU:T:2002:94, 49. pont), amelyet ez utóbbi a 207/2009 rendelet 118. cikkének (3) bekezdése értelmében köteles megtéríteni.

265 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a kártérítési kérelem ugyanazon a jogellenességeken alapul, mint amelyeket az ajánlatot elutasító határozat megsemmisítése iránti kérelem alátámasztására hoztak fel, és ez utóbbi határozatot több érdemi jogellenesség – többek között az ajánlattevők közötti egyenlő bánásmód elvének megsértése (lásd a fenti 77. pontot) és nyilvánvaló értékelési hibák (lásd a fenti 104., 115., 134., 138., 144., 158., 166., 186., 194. és 207. pontot) –, valamint az indokolás több tekintetben való elégtelensége jellemzi (lásd a fenti 145. és 254–256. pontot).

266 Az említett érdemi és alaki jogellenességek, valamint az állítólagosan elszenvedett kár közötti okozati összefüggés fennállását illetően az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az indokolás elégtelensége önmagában nem alkalmas arra, hogy megalapozza az Unió felelősségét, különösen mivel az indokolás elégtelensége nem bizonyítja, hogy annak hiányában a szerződést a felpereseknek lehetett, sőt kellett volna odaítélni (lásd ebben az értelemben: 2011. október 20-i Alfastar Benelux kontra Tanács ítélet, T-57/09, EU:T:2011:609, 49. pont; 2012. október 17-i Evropaïki Dynamiki kontra Bíróság ítélet, T-447/10, EU:T:2012:553, 123. pont; 2015. január 14-i Veloss International és Attimedia kontra Parlament ítélet, T-667/11, EU:T:2015:5, 72. pont).

267 Ennélfogva a jelen ügyben nem lehet elismerni az indokolás több tekintetben megállapított elégtelensége és a felperesek által hivatkozott kár közötti okozati összefüggés fennállását.

268 Ellenben az egyrészt a megállapított érdemi jogellenességek, azaz az ajánlattevők közötti egyenlő bánásmód elvének megsértése és a nyilvánvaló értékelési hibák, másrészt pedig az esély elvesztése közötti okozati összefüggést illetően az EUIPO nem állíthatja csupán azt, hogy az őt mint ajánlatkérőt megillető széles mérlegelési jogkörére tekintettel nem volt köteles az elsőrendű felperessel keretszerződést kötni (lásd ebben az értelemben: Evropaïki Dynamiki kontra EBB ítélet, fenti 25. pont, EU:T:2011:494, 211. pont).

269 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy az ajánlattevők közötti egyenlő bánásmód elvének megsértése az általános költségvetési rendelet 93. cikke (1) bekezdése e) pontjának és az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.1 pontja első bekezdése e) alpontjának megsértésével együtt, valamint az ajánlatkérő által az elsőrendű felperes ajánlatának egyedi értékelése során elkövetett nyilvánvaló értékelési hibák szükségképpen érintették az elsőrendű felperes azon esélyét, hogy a rangsorolási eljárásban jobb helyet érjen el, és legalább a harmadik nyertes ajánlattevő legyen, különösen ha a Drasis-konzorciumot a fenti 64–78. pontban kifejtett okokból ki kellene zárni a közbeszerzési eljárásból.

270 Ebből az következik továbbá, hogy még ha figyelembe is vesszük azt, hogy az ajánlatkérő a szóban forgó szerződés odaítélését illetően széles mérlegelési mozgástérrel rendelkezik, a jelen ügyben az elsőrendű felperes általi esélyvesztés az ítélkezési gyakorlat értelmében vett tényleges és biztos kárnak minősül (lásd ebben az értelemben analógia útján: 2006. november 9-i Agraz és társai kontra Bizottság ítélet, C-243/05 P, EBHT, EU:C:2006:708, 26–42. pont; Evropaïki Dynamiki kontra EBB ítélet, fenti 215. pont, EU:T:2011:494, 66. és 67. pont; Cruz Villalón főtanácsnok Giordano kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa, C-611/12 P, EBHT, EU:C:2014:195, 61. pont). A jelen ügyben ugyanis az a tény, hogy az elsőrendű felperes kapta az ajánlatának műszaki minősége alapján a legmagasabb pontszámot, és őt sorolták a negyedik helyre, kevéssé teszi hihetővé azt a feltevést, hogy az ajánlatkérő jogosan döntött úgy, hogy nem neki ítéli oda a szóban forgó szerződést, és azt javasolja neki, hogy az EUIPO-val kössön keretszerződést.

271 Egyébiránt, amint arra a felperesek helyesen hivatkoznak, a jelen ügyhöz hasonló helyzetben, amikor a Törvényszék előtt lefolytatott peres eljárás végén fennáll annak a jelentős kockázata, hogy a szóban forgó szerződést már teljes mértékben teljesítették, az, ha az uniós bíróság nem ismerné el ilyen esély elvesztését és az e tekintetben való kártérítés nyújtásának szükségességét, ellentétes lenne az Alapjogi Charta 47. cikkében foglalt hatékony bírói jogvédelem elvével. Ilyen helyzetben ugyanis a szerződés odaítéléséről szóló határozat visszaható hatállyal való megsemmisítése már semmilyen előnnyel nem jár a sikertelen ajánlattevő számára, ily módon az esély elvesztése orvosolhatatlannak mutatkozik. Ráadásul figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a Törvényszék elnöke előtti ideiglenes intézkedés iránti eljárásokra vonatkozó feltételek miatt azon ajánlattevő, amelynek az ajánlatát jogellenesen értékelték és utasították el, gyakorlatilag csak ritkán tudja elérni az ilyen határozat végrehajtásának felfüggesztését (lásd ebben az értelemben: 2015. április 23-i Bizottság kontra Vanbreda Risk & Benefits végzés, C-35/15 P(R), EBHT, EU:C:2015:275; 2014. február 4-i Serco Belgium és társai kontra Bizottság végzés, T-644/13 R, EBHT, EU:T:2014:57, 18. és azt követő pontok).

272 Következésképpen a Törvényszék úgy ítéli meg, hogy a jelen ügyben az esély elvesztése miatt az elsőrendű felperest ért kárt meg kell téríteni, mivel az ajánlatot elutasító határozat – még visszaható hatállyal való megsemmisítése esetén is – gyakorlatilag végérvényesen a nullára csökkentette annak lehetőségét, hogy neki ítéljék oda a szóban forgó szerződést a rangsorolási eljárás szerinti szerződő félként, és ennélfogva annak esélyét, hogy keretszerződés végrehajtása keretében konkrét szerződéseket teljesíthessen.

273 Az esély elvesztésével összefüggő kár megtérítésének – a felperesek által 6 750 000 euróra becsült – terjedelmét illetően azonban a Törvényszék, tekintettel az ügyiratokra, az eljárás e szakaszában nem tud végleges határozatot hozni az Unió által az elsőrendű felperes számára megfizetendő kártérítés összegéről. Mivel a kár értékelésének kérdése még nem rendezhető, a pergazdaságosságra irányuló megfontolások miatt tehát először az Unió felelősségét kell egy közbenső ítéletben megállapítani. Az EUIPO által elkövetett jogsértésekből eredő kártérítési összegeknek – akár a felek közös megegyezésével, akár ilyen egyezség hiányában a Törvényszék által történő – meghatározását a Törvényszék egy későbbi időpontra fenntartja (lásd ebben az értelemben: 2013. szeptember 16-i ATC és társai kontra Bizottság ítélet, T-333/10, EBHT, EU:T:2013:451, 199. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

274 Mindazonáltal e tekintetben a jelen ügyben mind a felek, mind a Törvényszék figyelmét fel kell hívni a következő szempontok figyelembevételére.

275 Először is figyelembe kell venni azt, hogy a szóban forgó szerződés becsült értéke, amint azt a közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény és az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 16. pontja megállapítja, adók nélkül 135 000 000 euró a hétéves keretszerződés maximális végrehajtási időszakát tekintve, és ennélfogva a keretszerződésnek a kezdeti hároméves időszakra való elnyerése esetén ezen érték legalább 57 857 143 euró.

276 Másodszor meg kell határozni, hogy az EUIPO által a közbeszerzési eljárásban elkövetett különböző érdemi jogellenességek hiányában az elsőrendű felperes ajánlatának mekkora esélye lett volna a sikerre, azaz arra, hogy a rangsorolási eljárásban legalább a harmadik helyre sorolják. E tekintetben figyelembe kell venni az ajánlatkérő arra vonatkozó esetleges kötelezettségét, hogy a Drasis-konzorciumot mint harmadik nyertes ajánlattevőt az eljárásból kizárja. Figyelembe kell venni továbbá azt is, hogy az elsőrendű felperes műszaki ajánlata a legmagasabb pontszámot kapta, pénzügyi ajánlatát azonban csak a negyedik helyre sorolták (lásd a fenti 14. pontban bemutatott táblázatokat), és hogy az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 13.5 pontjában kifejtett számítási módszer szerint az említett ajánlatoknak a szóban forgó szerződés odaítélése érdekében való súlyozása 50–50 volt. Az elsőrendű felperes ajánlata műszaki minőségének a megállapított nyilvánvaló értékelési hibák elkövetése nélkül való új értékelése keretében főleg figyelembe kellene venni azt, hogy az ajánlatkérő által alkalmazott számítási módszer értelmében az említett ajánlatra adott pontszám esetleges növekedése – amely ajánlat értékelése jelenti a referenciaértéket – szükségképpen azzal járna, hogy arányosan csökkennének a nyertes ajánlattevőknek adott bruttó pontszámok, ami alkalmas lenne arra, hogy kihasson a rangsorolási eljárásban való besorolásukra, valamint valamennyi ajánlatnak az így kiszámított bruttó értékek alapján való összehasonlító értékelésére, a fenti 14. pontban foglalt táblázat szerint gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat meghatározása érdekében (lásd a fenti 228. pontot).

277 Harmadszor figyelembe kell venni azt, hogy a keretszerződést csak egy kezdeti hároméves időszakra ítélik oda és írják alá, hogy semmi garancia nincs arra, hogy az EUIPO e keretszerződést a következő négy évre meghosszabbítja (lásd az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 14.3 pontját), hogy az első szerződő fél nem rendelkezik kizárólagos joggal a keretszerződésben foglalt szolgáltatások nyújtására, és hogy az EUIPO-t nem terheli vételi kötelezettség, hanem jogilag kötelezően kizárólag az odaítélt konkrét megállapodások és a kibocsátott megrendelőlapok kötik (lásd az ajánlattételhez szükséges dokumentáció 14.4 és 14.5 pontját, valamint a keretszerződés-minta 1.1.3–1.1.5 pontját). Ezzel összefüggésben meg kell vizsgálni annak valószínűségét is, hogy az első szerződő fél képes az ajánlatkérő által kibocsátott különböző megrendelőlapokban foglalt követelményeknek megfelelni mind a keretszerződés végrehajtásának első három éve során, mind pedig a keretszerződés megújítása esetén az ezt követő években (lásd a keretszerződés-minta 1.4.1–1.4.4 pontját). Ebből következik, hogy a siker valószínűségének mértékét ki kell igazítani az alapján, hogy nincs garancia arra, hogy a keretszerződést megújítják, és az említett szerződő fél esetleg nem képes az említett megrendelőlapokban foglaltakat teljesíteni.

278 Negyedszer a megtérítendő kárt arra a nettó nyereségre figyelemmel kell meghatározni, amelyet az elsőrendű felperes a keretszerződés végrehajtása során tudott volna elérni. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a felperesek azzal érveltek, hogy az elsőrendű felperes a 2006-os pénzügyi évben a kereskedelmi projektek keretében átlagosan bruttó 10,33%-os nyereséget ért el.

279 Ötödször a túlkompenzáció elkerülése érdekében le kell vonni az elsőrendű felperes által a szóban forgó szerződés el nem nyerése következtében egyébként elért nyereséget.

280 Hatodszor az esélyvesztés címén megtérítendő teljes összeg meghatározása érdekében a megállapított nettó nyereséget meg kell majd szorozni a siker valószínűségének mértékével.

281 A fenti megfontolások összességére tekintettel a felperesek kártérítési kérelmének tehát helyt kell adni annyiban, amennyiben az az esély elvesztése miatt bekövetkezett kár megtérítésére irányul.

282 Az esélyvesztés címén megtérítendő összeget illetően – a Törvényszék későbbi határozatára is figyelemmel – fel kell hívni a feleket, hogy a fenti megfontolások fényében jussanak egyezségre ezen összegről, és a jelen ítélet kihirdetésének napjától számított három hónapos határidőn belül közöljék vele a közös megegyezéssel megállapított fizetendő összeget, vagy ilyen megegyezés hiányában ugyanezen határidőn belül közöljék vele a számszerűsített kereseti kérelmeiket (lásd ebben az értelemben: ATC és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 273. pont, EU:T:2013:451, 201. pont).

A költségekről *[omissis]*

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (negyedik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO) által a „Szoftverfejlesztés és karbantartási szolgáltatások” című AO/029/10 közbeszerzési eljárás keretében hozott és a 2011. augusztus 11-i levélben közölt, a European Dynamics Luxembourg SA által benyújtott ajánlatot elutasító határozatot, valamint az EUIPO által ugyanezen eljárásban hozott többi kapcsolódó határozatot, többek között a szerződés három másik ajánlattevőnek mint a rangsorolási eljárásban első, második és harmadik helyre sorolt nyertes ajánlattevőknek való odaítéléséről szóló határozatokat megsemmisíti.

2) Az EUIPO köteles megtéríteni a European Dynamics Luxembourgot azon esély elvesztése miatt ért kárt, hogy neki mint a rangsorolási eljárásban legalább a harmadik helyre sorolt szerződő félnek ítéljék oda a keretszerződést.

3) A felek az ítélet kihirdetésének napjától számított három hónapos határidőn belül közlik a Törvényszékkel a közös megegyezéssel megállapított, számszerűsített kártérítési összeget.

4) Ilyen megegyezés hiányában a felek ugyanezen határidőn belül közlik a Törvényszékkel a számszerűsített kereseti kérelmeiket.

5) A Törvényszék a költségekről jelenleg nem határoz.

Prek Labucka Kreuschitz

Kihirdetve Luxembourgban, a 2016. április 27-i nyilvános ülésen.

Aláírások